

634 / 2
1963 / 8

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

შეული ქართული ენის კათედრის შრომები. 8.

საკითხავი ნივნი ძველ ქართულ ენაზე

გამოსცა ი. იმნათიშვილმა

საკითხავი წიგნი ძველ ქართულ ენაში

Труды кафедры древнегрузинского языка. 8.

КНИГА ДЛЯ ЧТЕНИЯ ПО ДРЕВНЕГРУЗИНСКОМУ ЯЗЫКУ

Издал И. В. ИМНАЙШВИЛИ

ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები. 8.

საკითხავი წიგნი ძველ ქართულ ენაში

გამოსცა ი. იმნაიშვილმა

9476

რედაქტორი ა. შანიძე

წარმოებას გადაეცა 1/IV-63 წ.

დასაბეჭდად ხელმოწერილია 1/VIII-63 წ.

ანაწყოების ზომა 7×11

ქალაქის ზომა 70×108

ნაბეჭდ თაბახთა რაოდენობა 6,5

სააღრიცხვო-საგამომცემლო თაბახთა რაოდენობა 37

შპსსო.

შეკვეთა № 447

ტირაჟი 200

თბილისის უნივერსიტეტის სტამბა, თბილისი, ა. ჭავჭავაძის პროსპექტი, 1.

Типография Тбилисского университета, Тбилиси, проспект И. Чавчавадзе, 1.

შ ი ნ ა ა რ ს ი

წინასიტყვაობა	V
ანბანი	1
წარწერები	1
ხანგრძლი ტექსტები	3
კაფურეტი ტექსტები	22
ცხორება და წამება წმიდისა მარინასი	30
გურგამ ასურის ზიარებისათჳს	44
„ ჭჳლის-თქუმისათჳს	45
ქსენება წმიდათა კონსტან და დამიანეთა	48
ნარტჯლიბა წმიდათა კონსტან და დამიანეთა	52
ქარაგმები	54
სამი სინური ხელნაწერის ფოტოკოპირები	59

ბინასიზმის კომპილაციები

ძველი ქართული ენა (პალეოგრაფიკული) ჩვენს უნივერსიტეტში ამჟამად ისწავლება სამ ფაკულტეტზე: ფილოლოგიის, აღმოსავლეთმცოდნეობისა და ისტორიისაზე (ამ უკანასკნელის ორსავე განყოფილებაზე; დასწრებულსა და დაუსწრებულზე). აქ ყოველწლიურად მას სწავლობს რამდენიმე ასეული სტუდენტი. სამწუხაროდ, სრული სახელმძღვანელო ამ საგანში დღემდე არ არსებობს. პროფ. ა. შანიძის „ძველი ქართულის ქრესტომათია“, რომელიც 1935 წელს გამოვიდა და ძვირფას საკითხავ წიგნს წარმოადგენს, დიდი ხანია აღარ იშოვება. ასევე არ მოიპოვება ილ. აბულაძის მიერ გამოცემული „ქართული წერის ნიმუშები“ (პალეოგრაფიკული ალბომი, 1949). კარგა ხანია არ არის აგრეთვე ჩემ მიერ გამოცემული „ქართული ენის ისტორიული ქრესტომათია“ (გამოვიდა ორჯერ: 1949 და 1953 წლებში), რომელიც ამ საგნის საკითხავ წიგნსა და დამხმარე სახელმძღვანელოს წარმოადგენდა. ახლა სახელმძღვანელოს უქონლობის გამო დიდად ეშლება ხელი ძველი ქართული ენის სწავლებას. ვანსაკუთრებით საგრძნობია საკითხავი მასალის უქონლობა ამ საგნის პალეოგრაფიკულ ნაწილში. რადგანაც „ქართული ენის ისტორიული ქრესტომათიის“ (I ტ.) მესამე, გადამუშავებული და შევსებული-შესწორებული გამოცემის დაბეჭდვა აქამდე ვერ მოხერხდა, დღეს ცალკე გამოდის „საკითხავი წიგნი ძველ ქართულ ენაში“.

აქ მრგლოვანი ანბანით წარმოდგენილია წარწერები (ძველებს დაენატა ბეთლემის წარწერები), ხანმეტი და ჰაემეტი ტექსტები (გვ. 1—29). სრულიად ახალი მასალებია დაბეჭდილი ნუსხური ანბანით; ესენია: ა) ცხორება და წამება წმიდისა მარინასი (გვ. 30—43), რომელიც სინას მთის № 11 ხელნაწერიდან არის ამოღებული; ეფრემ ასურის ორი თხზულება: ბ) ზიარებისათვის (გვ. 44—45) და გ) გულის-თქუმისათვის (გვ. 45—47), რომლებიც ამოღებულია იმავე სინას მთის № 97 ხელნაწერიდან (ეს უკანასკნელი ეფრემ ასურის თხზულებათა კრებულს წარმოადგენს); დ) ქსენება წმიდათა კოზმან და დამიანეთა (გვ. 48—52) და ე) მარტვლობა წმიდათა კოზმან და დამიანეთა (გვ. 52—53). ორი უკანასკნელი ძველი დაბეჭდა ისევ სინას მთის № 62 ხელნაწერის მიხედვით. ამ ხუთი ძეგლის გამოქვეყნებას, საწავლო-პედაგოგიური მიზნების ვარდა, დამოუკიდებელი მეცნიერული მნიშვნელობაც აქვს.

წიგნს ერთვის ქარაგმების ახსნა (გვ. 54—58) და ფოტოპირები ზემოთ ნახსენებთ სამი სინური ხელნაწერის 5 გვერდისა.

ი. იმნაიშვილი

ქართული ანბანი

მრგლოვანი	ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	თ	ი	კ	ლ	მ	ნ
ნუსხური	ⴌ	ⴍ	ⴎ	ⴏ	ⴐ	ⴑ	ⴒ	ⴓ	ⴔ	ⴕ	ⴖ	ⴗ	ⴘ
მხედრული	Ⴀ	Ⴁ	Ⴂ	Ⴃ	Ⴄ	Ⴅ	Ⴆ	Ⴇ	Ⴈ	Ⴉ	Ⴊ	Ⴋ	Ⴌ

მრგლოვანი	ო	პ	ჟ	რ	ს	ტ	ყ	შ	ჩ	ც	ძ	წ	ჭ
ნუსხური	ⴙ	ⴚ	ⴛ	ⴜ	ⴝ	ⴞ	ⴟ	ⴠ	ⴡ	ⴢ	ⴣ	ⴤ	ⴥ
მხედრული	Ⴇ	Ⴈ	Ⴉ	Ⴊ	Ⴋ	Ⴌ	Ⴍ	Ⴎ	Ⴏ	Ⴐ	Ⴑ	Ⴒ	Ⴓ

მრგლოვანი	ხ	ც	ძ	წ	ჭ	ჭ	ხ	ც	ძ	წ	ჭ	ჭ	ხ
ნუსხური	⴦	ⴧ	⴨	⴩	⴪	⴫	⴬	ⴭ	⴮	⴯	ⴰ	ⴱ	ⴲ
მხედრული	Ⴔ	Ⴕ	Ⴖ	Ⴗ	Ⴘ	Ⴙ	ⴰ	ⴱ	ⴲ	ⴳ	ⴴ	ⴵ	ⴶ

წარწერები

ბოლნისის წარწერები

ა

(*აქვინი*)*ი*ც *ქ*ინი*ც* *პ*ი, *ფ*ახ*ნ*(...), *ზ*ს *ს*ხ*ს*ა*ო*ა*მ*ე *მ*ე*ო*ა*ც*ა*ო*
*ნ*ს*ი* *ხ*ს*ი* *ს*ს*ო*ა*ც*ი*ნ*ს*ა* *ს*ა*ნ*ს*ი* (ა*ო*ა*ნ*ს*ი*ს*ი*).

ბ

*ქ*ი, *შ*ნ *მ*ს*ი*ა*ო*ს*ი*ს*ი* *ა*ს*ი*ა*ო*ა*ნ*ს*ი*ა*ი*ბ*ი* *ზ*ს *ს*ს*ს* *რ*ს*ი*ს*ი*ს*ი*
*მ*ს*ი* *მ*ს*ი*ს*ი* *ა*ს*ი*ს*ი*ბ*ი* *ბ*ს*ი*ა*ც*ს*ი*ს*ი*ა*ც*ა*ნ*ს*ი* *მ*ს*ი*ა*ც*ს*ი*ს*ი* *ზ*ს (*ა*ს*ი*ა*ო*ა*ნ*ს*ი*)
*ბ*ს*ი* *ს*ს*ი*ს*ი*ს*ი*ს*ი*ს*ი* *მ*ს*ი*ს*ი* *მ*ს*ი*ა*ც*ს*ი*ს*ი*ს*ი* *რ*ს*ი*.

გ

(*აქვინი*)*ი*ც *ბ*ს*ი*ს*ი*ს*ი* *ს*ს*ი*ა*ნ*ს*ი*ს*ი*ს*ი* *ა*ა*ც* *რ*ს*ი*ს*ი* *ს*ს*ი*ა*ო*ს*ი* *ა*ს*ი*ა*ც*ს*ი*
*ს*ს*ი* *ბ*ს*ი*ა*ნ*ს*ი* *ბ*ს*ი*ა*ც*ს*ი*ს*ი*ს*ი* *ზ*ს *ს*ს*ი*ა*ო*ა*ნ*ს*ი* *რ*ს*ი*ს*ი*ს*ი*
*მ*ს*ი*ა*ც*ს*ი*ა*ო*ა*ნ*ს*ი* *რ*ს*ი*ს*ი*ს*ი*ს*ი*ს*ი* *რ*ს*ი* *ს*ს*ი* *მ*ს*ი*ს*ი* *ბ*ს*ი*ა*ც*ს*ი*ს*ი*ს*ი*
*ს*ს*ი*ს*ი*ს*ი* *ზ*ს *რ*ს*ი* *ს*ს*ი*ს*ი* *რ*ს*ი*ს*ი*ს*ი*ს*ი*ს*ი* *ზ*ს*ი*ბ*ი* *რ*ს*ი*ს*ი*ა*ო*ს*ი*ს*ი*ს*ი* *ბ*ს*ი*ა*ნ*ს*ი*ს*ი*
*რ*ს*ი*ა*ც* *რ*ს*ი* *მ*ს*ი*ა*ც*ს*ი*ს*ი*ს*ი*.

Յլնիցոնի վարկերըն

Շ

(ՃՕԳՄԺ)Օ ԺԵԸԸՕԴԻԿԵՆՇՕ, ՆԸԳՄԵՈՆ ԺԵԺԻԿԵՆՇ ՄԵՐԺԻԿԵՆՇ
ՕՆԻ ՅԳ.

Չ

ԲՕ ԺԺԵ ԺԵՇԴԵԺԺԵԿԵԿԵՆՇՕ, ՇԳԺԻԵԺԵ ԳՄԵՐՕՆՆԵ ԺԻՕԸ ԸԳՇԴԵ.

Պ

ԲՕ ՂԺԵ ԺԵՇԴԵԺԺԵԿԵԿԵՆՇՕ, ՇՇԺԵԿԵՆՇ ԳՄԵՐՕՆՆԵ ԺԻՕԸ
ԳՇԴԵ.

Ր

ԲՕ ՆԸԳ, ԺՕԳՕԳԵ ՆԸԻ ՅԳ.

Պ

ԲԳՇԵՕԳԼԻԹԵ ՈՇՈՒԵ ՇԵ ՅԳԴԵԿԵԿԵԿԵ ՃՕԳՄԺԵՆՇՈՒԵ ԺԻ, ՕԳԺԵՐԵԵ,
ԺԳԴԵԿԵԺԵԿԵ ԺԵԿԵԿԵ, ՇՈԴԵԿԵԿԵ ՆԵԳՕՓԵԿԵ ԴՆԳ ՆԵԿԵԿԵԿԵԿԵՆՇ
ՆՕԳԵԿԵՆՇ ԵԳԵԿԵ, ՕՇԴԳՇԵԿԵԿԵԿԵԿԵՆՇ ՇԻՇԵՈՒԵ.

ՊՅԵԿԵՐՈՆԻ ՎԱՐՎԵՐԵՐԵՆ

Շ

ՄԵԺԻԵ ԸՕԳՇՕՆՕՆՆԵ ԺԻ, ՕՇՕԴԵԺԺԵ, ՇՈՒՕԳԺԺՕԳԻ ԴՆԳ ՃՕԳՄԺԵ
ՆԵԿԵԿԵԿԵՆՇ ՈՇԺՕԴԵՆՇՈՒԵ, ՅԳԴԵԿԵԿԵ ԴԺ...

Չ

ՆԵԿԵԿԵԿԵՆՇ ՈՇԺՕԴԵՆՇՈՒԵ ԺԻ, ՕՇՕԴԵԺԺԵ, ՇԵ ԺԵԺԻԵԺ ՇՈՒՕԳԺԺ
ԺԺԺՕԳԻ ԴՆԳ ՃՕԳՄԺԵ ՆԵՆՕՇԴԵԿԵՆՇ ԿՕԳԵԿԵՇ.

ՆԱՅԵԿԵՐՈՆԻ ՎԱՐՎԵՐԵՐԵՆ

ԲՕ ՂԵ ՆԵԿԵԿԵԿԵԿԵԿԵԿԵԿԵՆՇ, ՅՈՒՇԵ ՅԳԴԵԿԵԿԵԿԵ ԺԻԿԵՆՇ ՅԳԿԵ
ՆԵՆԵԿԵԿԵԿԵՆՇ ՇԵՇՇԴԵԿԵ ԳՕԴԵԿԵԿԵԿԵ ԳՕԺՕՐԵԿԵ.

ՎԵՅՈՆԻ ՎԱՐՎԵՐԵՐԵՆ

ԴՆԳ ՃԻ ԺԻԵ ԺԻ, ԿՕՆԵԿԵԿԵ, ԺԵ ՆԸԳՄԵԿԵԿԵԿԵ ԺԵ ԳՕԳՇՆԵԿԵԿԵ,
ՇՈՒՕԳԺԺՕԳԻ ՆԵԿԵԿԵԿԵ ԺԵԿԵԿԵԿԵՆՇ ՃԵՆՆԵՆՇ ԿԵԿԵԿԵԿԵԿԵ ԺՕԳԴԳՇԵԿԵՆՇ
ՆՇ, ՄԵՆՕԴԵԿԵԿԵՆՇ Շ, ՆՇՇ ԿԵԿԵ, ՇՕԵԿԵՆՇ ՇԵ ՅԴԵԿԵՆՇ, ԿՕԿԵԿԵԿԵ
ՆԵ. ՇԺԵԿ.

(43) ሲጠራጠሩ፣ ሆኖ ለታዘዙት ሰዎች፣ ማህበራዊና ስነ-ምግባራዊ ጉዳዮች ላይ ማሳሰቢያ ማድረግ ይገባል። (44) ይህ ደንብ ለህግ ማህበራዊ ጉዳዮች ላይ ማሳሰቢያ ማድረግ ይገባል። (45) ሆኖ ለታዘዙት ሰዎች፣ ማህበራዊና ስነ-ምግባራዊ ጉዳዮች ላይ ማሳሰቢያ ማድረግ ይገባል።

- (1) የግብርና ማህበራዊ ጉዳዮች ላይ ማሳሰቢያ ማድረግ...
- (2) ሆኖ ለታዘዙት ሰዎች፣ ማህበራዊና ስነ-ምግባራዊ ጉዳዮች ላይ ማሳሰቢያ ማድረግ ይገባል።
- (3) ይህ ደንብ ለህግ ማህበራዊ ጉዳዮች ላይ ማሳሰቢያ ማድረግ ይገባል።
- (4) ሆኖ ለታዘዙት ሰዎች፣ ማህበራዊና ስነ-ምግባራዊ ጉዳዮች ላይ ማሳሰቢያ ማድረግ ይገባል።
- (5) ሆኖ ለታዘዙት ሰዎች፣ ማህበራዊና ስነ-ምግባራዊ ጉዳዮች ላይ ማሳሰቢያ ማድረግ ይገባል።
- (6) ሆኖ ለታዘዙት ሰዎች፣ ማህበራዊና ስነ-ምግባራዊ ጉዳዮች ላይ ማሳሰቢያ ማድረግ ይገባል።
- (7) ሆኖ ለታዘዙት ሰዎች፣ ማህበራዊና ስነ-ምግባራዊ ጉዳዮች ላይ ማሳሰቢያ ማድረግ ይገባል።
- (8) ሆኖ ለታዘዙት ሰዎች፣ ማህበራዊና ስነ-ምግባራዊ ጉዳዮች ላይ ማሳሰቢያ ማድረግ ይገባል።
- (9) ሆኖ ለታዘዙት ሰዎች፣ ማህበራዊና ስነ-ምግባራዊ ጉዳዮች ላይ ማሳሰቢያ ማድረግ ይገባል።
- (10) ሆኖ ለታዘዙት ሰዎች፣ ማህበራዊና ስነ-ምግባራዊ ጉዳዮች ላይ ማሳሰቢያ ማድረግ ይገባል።
- (11) ሆኖ ለታዘዙት ሰዎች፣ ማህበራዊና ስነ-ምግባራዊ ጉዳዮች ላይ ማሳሰቢያ ማድረግ ይገባል።
- (12) ሆኖ ለታዘዙት ሰዎች፣ ማህበራዊና ስነ-ምግባራዊ ጉዳዮች ላይ ማሳሰቢያ ማድረግ ይገባል።
- (13) ሆኖ ለታዘዙት ሰዎች፣ ማህበራዊና ስነ-ምግባራዊ ጉዳዮች ላይ ማሳሰቢያ ማድረግ ይገባል።
- (14) ሆኖ ለታዘዙት ሰዎች፣ ማህበራዊና ስነ-ምግባራዊ ጉዳዮች ላይ ማሳሰቢያ ማድረግ ይገባል።
- (15) ሆኖ ለታዘዙት ሰዎች፣ ማህበራዊና ስነ-ምግባራዊ ጉዳዮች ላይ ማሳሰቢያ ማድረግ ይገባል።
- (16) ሆኖ ለታዘዙት ሰዎች፣ ማህበራዊና ስነ-ምግባራዊ ጉዳዮች ላይ ማሳሰቢያ ማድረግ ይገባል።
- (17) ይህ ደንብ ለህግ ማህበራዊ ጉዳዮች ላይ ማሳሰቢያ ማድረግ ይገባል።
- (18) ሆኖ ለታዘዙት ሰዎች፣ ማህበራዊና ስነ-ምግባራዊ ጉዳዮች ላይ ማሳሰቢያ ማድረግ ይገባል።

ԺԻՏ ՇԺՂԵՑ, ԺՆՈՒՄ ԿՕՍԵ ԿՂԻ. (15) ԵՂԻԺԻՇԿՆԵՂԻՄ ԸԺՕՂ-ԲՆԵՇԸՇԺԻՄ
 ԲԳՕՂԿՆՈՒՄ ԺՇՈՒՂԵՑ, ԺՆԵՂ ԺՕՂԻՇՕՇԻՇԻՇ ԺՂԵՇՇ ԵՇՇՕՍԵՂԻՇՇ ԸԲՕ-
 ԿՇՇՈՒՇՇՇՇ, Է ԶԻՇԿՂԵՑ ՇԺՂԵՑ ԺՂԿՆԵՂ ԺԲՇՇԿՂԿՆԵՂ. (16) Է ԵՇԳՕ-
 ՓՆԵՇ ԺՇՇՆԵՇԿՂԵՑ ԵՂԸԵՂԻՄ ԿՂԻՂԻ... (23) ԺՇՅՆԵ ԵԺՓՕՂՇ ԺՇՈ, ԿՇՇ:
 ՇՇՇՇՇՇՇ ԿՂԸՕՇԿՆԵ ԺՂԵՑ, ԿՂԵԺԿՕՂԻՂԻՄ ԿՂԺՂԵՑ ԳՆԵՂ ԺՕՓՂԻՇԵՂ
 ՕՂՂՂՂՂՂՂՂՂՂՂՂՂ! (24) ԳՆԵ ԺՆԵ ԿՆԺԵՂԵՑ ԵՂԲՕՂՇԵՂ [ԿՆԵ ԿՂԺԵՂ ԺՇ
 ԳՆԵՂ ԿՂԻՂԻ, ԵՂԺԿՂԵՂԵՕՍ ԿՂԻ ԿՇՇՇՇ ԺՇՍ ԳՇՇԿՆԵՇ, ԺՆԵ ՇՆՇՇՇՇ
 ԵՇԵՂԻ ԺՇՂԻ ԿՆՇԿՆԵՇ ԵՇՇ]. (25) ԺՇ ԿՂՇՇՇՇՇՇՇՇ ԲԳԺՇՇ, ԺՇ ԲՇՇՇՇ-
 ԵՂԸԵՂԵՑ ԺՇԻՇՇՇՇՇՇ, ԺՇ ԺՇՇՇՇ ԺՇՇՇՇ ԺՇ ԵՂԸԵՂԵՑ ԵՇԵՂԵՇ ԺՇՍ, ԺՇ
 ԿՆԵ ԺՇԵՂՇՇ, ԺՇ ԺՇՇՇՇՇՇՇՇՇ ԵՂԳՕ ԿՂԻ ԿՆՇԿՆԵՇ ԵՇՇ. (26) ԺՇ
 ԳՆԵՇ ԺՆԵՇ ԵՂԵԺԿՆԵ ԵՂԲՕՂՇԵՂ ԿՆԵ ԿՂԺԵՂ ԺՇ ՇՇՇ ԳՆԵՂ ԿՂԻՂԻ, ԵՂ-
 ԺՆԵՇՇՇՇՇ ԿՂԻ ԿՇՇՇՇ ԸՕՓՇՇ, ԺՆԵ ՇՆՇՇՇՇ ԵՇԵՂԻ ԺՇՂԻ ԺՇՇՇՇՇՇ
 ԵՇՇ. (27) ԺՇ ԿՂՇՇՇՇՇՇՇՇ ԲԳԺՇՇ, ԺՇ ՇՆՇՇՇՇ ԺՇԻՇՇՇՇՇ, ԺՇ ԺՇՇ-
 ՇՇՇ ԺՇՇՇՇ ԺՇ [ԵՂԸԵՂԵՑ ԵՇԵՂԵՇ]Շ ԺՇՍ, ԺՇՇ ԺՇԵՂՇՇ. ԵՂԳՕ ԺՇՇՇՇՇՇ
 ԿՂԻ ԺՆԵ ԺՇՇ ՓՇՇՇՇ. (28) ԺՇ ԵՂԳՕ ԺՂԵՑ ԲՇՇՇՇՇՇՇՇՇՇ ԿՂ
 ԵՂԲՕՂՇԵՂ ԿՆԵ, ԵՂԿՇՇՇՇ ԿՆԵՇ ԺՇՍ ԵՇՇՇՇՇՇՇ ԿՂԻ ԺՆԵ, (29) ԺՇ ԵՂԳՕ
 ԿՂԻ ԵՇՇՇՇՇՇ ԺՇՇՇ ԿՆԵՇՇՇՇՇ ԺՇ ՇՇՇ ԿՇՇ ԺՇԿՂԵՇՇՇՇ ԺՇՇՇՇ.

(1) ԺՇ ԺՂԵՑ ԿՂՇՇՇՇՇՇՇՇՇՇ ԿՂԻ ԺՇԿՇ ԺՇԿՇ... (2) [ԲՇՇՇՇՇ
 ԺՆԵ ԲՆԵՇՇՇ ԿՂԵՂԳՕՂԿՆԵՂՇՇՇ, ԺՇԿՇՇՇՇՇ-ԵՇԿՇՇՇ ԺՇՍ ԺՇ ԵՂԲՕՇՇ:
 ՕՇՇ, ԿՂԵՇՇՇ ԺՇՂ, ԿՂԺՇՇՇՇՇ ԵՇՇ ԿՂԵՇՇՇՇՇՇ ԿՂԺՇՇ. (3) ԺՇ ԿՂԵՂ
 ԿՂԵՇՇ... (4) ԺՇ ԵԺՓՕՂՇ ԺՇՍ ԿՇ: ԵՂԿՇՇՇՇ, ԵՂԿՆԵ ԵՂՇՇՇՇՇ,
 ՇՇՇ ԺՇԿՇՇ ԺՇ ԵՂԿՇՇՇՇՇ ԺՇԿՇ ԿՂԵՂ... (5) ԺՇ ԺՂԵՑ ԿՂԵՇՇՇ ԿՇՇՇՇ-
 ԵՇՇՇՇ, ԺՇՇՇՇՇՇՇ ԺՇՍ ՇՆԵՇՇՇՇ, ԵՂԿՇՇՇՇՇՇՇ ԺՇՍ (6) ԺՇ
 ԵՂԲՕՇՇ: ՕՇՇ ԳՇՇՇՇ ԿՂԺ [ԺՆԵ] ԵՇԵՂԵՇ ԿՂԵՇ ԿՂԺՇՇ ԺՇՇՇՇՇՇ
 ԺՇ ԺՇՇ-ԺՇՇՇՇ ԵՇՇՇՇՇ.

(3)... ԺՇ ԿՂՇՇՇՇՇՇ, ԺՇՇՇ ԺՇ ԺՇՇՇՇՇ ԺՇՇՇՇՇ, ԿՇՇՇՇ
 ՇՇՇՇՇ ԺՇ ԿՂԿՇՇՇ, ԺՆԵՇ ԵՂՇՇՇՇՇ ԺՇՇՇՇՇ, (4) ԵՂՇՇՇ ԿՇՇՇՇՇՇ
 ԺՇ ԿՇՇՇ [ԵՂԿՇՇՇՇՇ], ԺՇՇՇՇ ԺՇՇՇՇ ԿՂԻ (5). ԿՆԵ ՇՇՇՇՇՇՇ
 ԲՇՇՇՇՇՇՇՇ ԿՇ, ԵՇՇՇՇՇՇՇ ԺՇՇ ԺՇ ԵՂԲՕՇՇ: ԿՇՇՇՇ ԲՇՇՇՇՇ-
 ԺՇՇՇ ԵՂԿՇՇՇՇՇ ԺՇ ԺՇՇՇՇՇՇ ԵՇՇՇՇՇՇՇՇՇՇ ԵՂԿՇՇՇՇՇ;
 (6) ՇՇՇ ԺՇԿՇՇՇՇ ԵՂԿՇՇՇՇՇ ԸԲՕՇՇՇՇՇ ԺՇՇ ԲՇՇՇՇՇՇՇՇՇ

ኸር ዳርዳር ስር ምዘገልግል ሞሽ. (7) ስር ዳዲነት ገሳ ስር ምዘገልግል ዳርዳር
ሆነኑ ስር ይታወቃል። [ርብ]ገንጋዲ ስር ይወጣ ሊገልግል! (8) ስር ምዘገልግል
ፍቅርኳልን ዳርዳር ስር ምዘገልግል ምዘገልግል, ሊገልግል ገሳ ይ. (9) ስር ሊገልግል-
ዳዲ ስር ምዘገልግል ዳርዳር ዳርዳር, ይገልግል ዳርዳር ስር ይታወቃል። ይወጣ
ይወጣዳዲ ይገልግል ምዘገልግል, ኸሞት ስር ምዘገልግል ዳርዳር ምዘገልግል
ምዘገልግል. (10) ስር ይወጣዳዲ ዳርዳር [ዳዲ]ገንጋዲ ስር ይገልግል, ስር ምዘገልግል.
-ገሳ ዳርዳር ይወጣዳዲ ይገልግል, ኸሞት ምዘገልግል ምዘገልግል ምዘገልግል ዳርዳር-
ኳንትር? (11) ይ ገሳ ዳርዳር ስር ይታወቃል ዳርዳር; ምዘገልግል ዳርዳር
ዳርዳር-ይገልግል [ዳርዳር].

18

(17)... [ዳርዳር] ዳርዳር ምዘገልግል ዳርዳር ምዘገልግል, ይገልግል ምዘገልግል
ምዘገልግል ኸሞት [ይገልግል-ዳርዳር]ገንጋዲ ስር ዳርዳር. (18) ምዘገልግል ይገልግል
ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ኸሞት, ይገልግል ምዘገልግል ዳርዳር ምዘገልግል; ስር
ዳርዳር ሊገልግል ዳርዳር ዳርዳር ኸሞት, ይገልግል ምዘገልግል ዳርዳር ምዘገልግል.
(19) ዳርዳር ምዘገልግል ይገልግል ዳርዳር: ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ምዘገልግል
ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ኸሞት ዳርዳር ምዘገልግል ዳርዳር ዳርዳር, ዳርዳር ዳርዳር
ዳርዳር, ይገልግል ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ምዘገልግል ዳርዳር ዳርዳር. (20) ዳርዳር
ዳርዳር ይገልግል ዳርዳር ምዘገልግል ዳርዳር ዳርዳር ምዘገልግል ዳርዳር ምዘገልግል,
ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር. (21) ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር [ዳርዳር] ምዘገልግል
ዳርዳር ይታወቃል: ዳርዳር, ዳርዳር ምዘገልግል ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር, ምዘገልግል
ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር? ዳርዳር ምዘገልግል? (22) ይታወቃል ዳርዳር ገሳ; ዳርዳር ይገልግል
ምዘገልግል ኸሞት ዳርዳር, ኸሞት ኸሞት ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ምዘገልግል. (23) ዳርዳር
ዳርዳር...

19

(11) ይታወቃል ዳርዳር ገሳ; ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ምዘገልግል ምዘገልግል, ኸሞት
ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር. (12) ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር, ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር
ዳርዳር [ዳርዳር] ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር; ምዘገልግል ዳርዳር
ዳርዳር ምዘገልግል ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር; ምዘገልግል ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር,
ዳርዳር ዳርዳር-
ኳንትር. ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር. (13) ዳርዳር ዳርዳር-
ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር, ኸሞት ምዘገልግል ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር. ይ
ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር. (14) ይ ገሳ ይታወቃል ዳርዳር: ዳርዳር ዳርዳር
ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር, ዳርዳር
ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር ዳርዳር. (15) ስር ዳርዳር ዳርዳር ምዘገልግል

(7)... Թ-ԺՕՅԻՆ ՂՇՆԻՆԻՄԸՏ, ԺՕՅԻ ԵՂԵՆՈՒ ՂՂ. ՇԵՇ ՂՂԴԺՇ ՂՇԺ-
 ԺՕՒ Թ-ՖԻ. (8) Է ՂՂԻՆ ԲՇԺԻՄՈՆ ԾՇԺԻ ԺԻԳԺ ԵՇՓԵՇԻՄՈՒ ՅԻՄԻՇՇ
 ՇՇ ԵՂԵՇԺՕՅԻՄԻՇՇ ՇԻՇԻՇՇ, ԺԻԺԳՂՕՏԻՆ ԹԵԺՕՂՇՇ ԺՕՐՇՓԻՄՈՇ ԺԻՄՈՇ.
 (9) ՇՇ ՇԵՇ ԻՊ ՅԻԵԳԺԹԵԿՇ ԺՇԹ ՇՇ ԵՖՇ: ՂՂԵՇԺՕՏԻՆ! Է ՂՂԻՆ ԺՕ-
 ԵՕՅԿՏԻՆ ՇՇ ՅԻԵՕՅԻԺՏԻՆ ՓԻԺԿՈՇ ԺԻՄՈՇ ՇՇ ԹՇԻԳՇԸԻՆ-ԵՇԻՆ ԺՇԵ.
 (10) ԺՇՅԻՆ ԵՖՇ ԺՇԹ Դ: ԵՕՅ ՂՂՅԻՆ! ԲՇԺԻՄՈՆ ՇՇ ԵՕԹԵՇՇԺԹ
 ԿՇՇՇԹԻ ԵԳԹԻՇ, ԺՇ ԲՇԺԻՄՈՆ ՂՇՆԻՆԻՄԸՏ ՇՇ ԺՕՅԻ ԺԵՆԻՕՆ ԺԻ.
 (11) ՇՇ ՂՂԻՆ ԲՇԺԻՄՈՆ, ՇՇ ՇԵՇ ԴԵԺՇ ՇՇԵԻՇ ԺԻԵՂՇԸԻՆ ԺՕՒՄՈՆ
 ԺՇՆՇՇՇՇ ՇՇ ԵՕԹԵՇԻՆ ԺՈՏԻՆԹ-ԺՕԿՈՕՅՇՇԹԻՇ ԺՇԹ ՊԻ ԴԵԻ, ԺՇՇ:
 ԸՇ ԵԻԺԺԸ. (12) Է ՂՂԻՆ ՅԻԿԺԳԻՆ ԺՕԵՕՇԸԻՂՕՅԻՄՈՇ ԹՇԸՇ ՇՇ ԴՇՇԵ-
 ԴՇՇՇՇ, ԴԻՇԵԻՆ ՇԻՇԿՇԻՆ ԺԻԵՇԻՆ ԴԻՆՇՇՇՇՇՇ ԺՇԹ (13) ՇՇ
 ԵԺԺՕՅԻՆ: ԴԺԻ ԹԺՕՅԹ, ԴՇ: ԺՕՐՇՓԻՆ ԺԻՆԻ ՈՇՅԻ ԺՕՒՄՈՆ ՇՇ
 ԲՇԺԻՄՈՆ ՂՂ, ԴԻ ԸՇ ԺԻԿԸ. (14) ՕՅԻՕՅԻՄՈՕՅ ԵԻՆՅԻՆ ԴԵԻ ԺՇՇ-
 ԴՇՇՇՇ ԺՇԵ, ԸՇ ԵՕՇՇԺԺՕՅԻՆՈՒ ԺՇԵ ՇՇ Թ-ՖԻ ՕՅԻԺՕՅԻՄԻՆ-ՂՂԻՆՈՒ.
 (15) Է ԺՇԹ ԺԻՈՅՆ ԴԻՇԵԻՆ ՂՂ ՇՇ ՊԻՆ ԴՂԺԻ, ԴՇ ԴԵՇՇԻՆ ԺՇԹ-
 ՂՇԸ. ՇՇ ՂՇԸԻՄՈՇՇՇ ԵՂԵՂՕՅՇՇ ԴԵԻ ԴՕՅԺՇՇԹՇ ՅՕՒԿՈՆ ԴԻ ՇՈՅԸՇԻ-
 ԴՇՇ ՇՈՅԸՇՇԻ. (16) Է ՇՇԻԺԹԺԻՆԻ ՂՂ ԺՕՐՇՓԻՆ ԲՇԺԻՄՈՆ ՂՇՆԻ-
 ԴՇՇՇ, ԺՇՇՇՇ ԺՇԵ, ԵՇՇՇՇՇ-ՂՂ ԵՕՂԺԺՇՇՇ ԺՇԹ ԻՊ. (17) ՇՇ ԴԵԻ-
 ԴԻՆ ՂՂ ՇՇ ԹՇԻԳՇԸԻՆ-ԵՇԻՆ ԺՇԵ. Է ԺԻՆԻՇԻ ՅԻՕԺԻՕՅԻՆ. (18) ՇՇ
 ԺՕԵՕՅԻՇՇ ԺՇԹ ԻՊ, ԵՂԵՂՕՇՇ ԺՇԹ ՇՇ ԵՖՇ: ԺՕՅԻՇՇ ԺԻ ՊՕՒԻՄԻ
 ՅԻՆՅԻՄՈՅՇՇ ԸՇՇՇ ԵՂԸ ՇՇ ԺՕՅԻՇՇՇՇՇ ԸՇ. (19) ԲՇԺԻՄՈՆ ՇՇ
 ԺՕՒԺՕՐՇՓԻՆՈՒ ՊՕՒԻՆԻՆ ԲՇԺԺՇՇԹԻՆ ՇՇ ԸՇՕՒԻՆ-ԵՇԻՇՇԻՇ ԺՇԹ ԵՇ-
 ԵՂԻՄՈՇ ԺՇՇԻՆՇՇՇՇ ՇՇ ԿԻՇՇՇՇՇ ՇՇ ԵՕՅԻՆՇ ԲՇԻՇԻՆՇՇՇՇ, (20) ՇՇ
 ԵՇԵՐՇԻՂՇՇԻՇ ԺՇԹ ՇՇՇՇՇԻՇՇՇ ՊԻ, ԺԻ ՂՇՇՇԻՆ Թ-ՖԻ. ՇՇ ՇԵՇ ԴԵԺՇ
 ԺԻ Թ-ՖԻ ԹՇԸՇ ԴՇԺ ՊԻՇՇ ՇՈՅԹՇ ՇՇ ԴԻ ՇՈՇՇԺՕՅԻՇՇԻՇ ԵՕՓԻՆՇ.

ՅՅՅՅ

2

(15)... Ժ ԵՂԻՆԻՆ ԺՕՅԻ ԺՇՇՇՇՇՇ ՇՇ ԺԻԵՇԻՇՇՇ ԺՇԵ. (16) ՇՇ
 ԺԻՂԸՕՂՇՇՇ ԺՇԹ ՇՇ ՓՇՇԻՆԻՇՇՇՇ ԴՇ ԴԵՆԻՆ ԴՂ, Ժ ԺԻՇՕՅԻ-
 ԺԻՄՈՇ ՇՇ ԸՕՇՇԻՇՇՇ ԹՇԸՇ ՇՇՇԵ, ԵԺԺՕՅԻՆ ԺՕՐՇՓԻՄՈՇ ԺԻՄՈՇ:
 ԺՇՇ(ԵՇՇԹԻՆ) ԺԻՇՕՅԻՄՈՇ ՇՇ ԸՕՇՇԻՇՇՇ ԹՇԸՇ [ԵՇՇՇԹ ՇՇ ԵՇՕՅՇՇԹԻՇ
 (17) ՇՇ ԴՇ ԵՂԸ ԵՂԵՇՇ ԴԵԻ ԴԻՇՕՅԻՆ], ՇՇ ԵԺԺՕՅՇ ԺՇԹ: [ՇՇՇ] ԵՕՅԻՇԵ

ርዕርዕነት ተከታትሎን, ሆኖ ስጦታዎችን ጋር ይዛውረዳል። ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። (18) ሆኖም ተከታትሎን ያደርገዋል። ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል።

(45) ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። (47) ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። (48) ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። (49) ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። (50) ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል።

(2) ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። (3) ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። (4) ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። (5) ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። (6) ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። (7) ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። (8) ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል።

ጽሑፍ

(18) ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። (19) ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል። ሆኖም ጥራቱን ይጠይቃል።

Էրզնգո թւո, ժնեւրչւեք Էրեւնո ԳՕԿԵՆՇԾ ԺՕՈՂՆԵՆ, ժնե թշնե
ՇԺԵ Թ՜ԶԾԾ? Ժ ԸՕԾԻՆԵՒԿԸ ԸՕԾԻՆԵՒԸ ԷՇԻԵՆԷՂԷՂԻՇ, ԺՇ ԺՕՈՕԵ
ԵՔՕԺԿ.

(42) ՇԾ ԻՇՇ Թ՜ԶԾԾ, քՇԺԻՆԻՆԻՆԵՕ, Ժ ՇԹՂՕԻՆԵՇ ՇՈՂՈՂԷՕ
ՄԷԶԵՇԻՆԵՇ ԽՇ ՇՇ ԷՂԸԵՒՆԵՇ ԽՇ ՇՇ ԳՕԻՆԻՆԵՇ ԺԷՆԻՆԵՇ ԽՇ ՇՇ ԹՇ.
ԶՇՔՇԺԵՕԿԵՆՇ ԵՇԺՇԺԹՇԵՆԵՇ ՇՇ ԵՂՕԿԵՇԺՕԻՆԵՇ ՈՒՄԵՆԵՆ. ԻՆ
ՊԻԺ-ԷՂՕ ԳՕՓՇՇ ՇՇ ԻՂԿ ՇԺԸ ՇՇԷՂԻՂԸՇ. (43) ԻՇՇ Թ՜ԶԾԾ, քՇ
ԺԻՆԻՆԻՆԵՕ, Ժ ԷՂՕԿԵՇԺԵ Թ՜Զ ԻՊԺՕ-ՊՇՕՇՇՇ ԻՆԵՇԺԻՂԷՂԻՆՇ ԺՕԻ
ԺՆ ՇՇ (ԺՕԿԻՇԻՇՇ) ՕԻՂՇԶՇՇ ԽՇ.

(32) ԶՕԻ ԷՂՊԻՒՒՒ ԺՇԻՆԵՇ ԺՇԸՆԵ ԵՇԺՔԵՕՕՆԵ, Ժ ԵՇՈՒՕ-ԷՂՕ
ԺՇՇՇՇԵ Թ՜ԶԻՇԵ ԺՕՇԻՇՇ Թ՜ԶԾԾ ԵՇՕԻՓՄԻՆԻ. (33) ԸՇԶԻՇԻՒՒՒ
ԺՕՒՇԸՂԷՂԵՒ Թ՜ՕԻՒՒՒՒ ՇՇ ԺԷՂՇԻՒ ԺԻՂԻՆԵՇՇԺԺ, ԳՇԻՒ ԹՇԻՆԵՇ
Թ՜ՕԻՒՒՒՒՒ ԵՇՓՇԵԻ, ԺԿ ՇԺԸ ՇՇԺՕԻՒՒՒՒՒ, ԵՇՕԻՒՒ ԺՕՕԻՒՒՒՒՒՒ
ԸՇՕՇ ՍԻՇ, ԵՇՇՇ-ԻՂԿ ԺՍՇՇՇԻՒ ՇԺԸ ԺԻՆԷՂԷՂԻՆ ՇՇ ՇԺՇՇ ԺՈՂԻ
ԺՇԻ ԸՇԶԵՂՕԻՒՒՒ. (34) ԵՇՇՇՇՇ (ԻՆ)ԳՕՆ ԵՇՓՇԵԻ Թ՜ՕԻՒՒՒՒ, ԺՕԻՒՒՒ
ԵՂՕՆ ԸՕԻՒՒ Թ՜ԶԻՒ. (35) ԵՂՕԻՒՒՒ ԲԻՒՒ Թ՜ՕԻՒՒՒՒ...

(22)... ՇՇ ՍԻՇՇՇՇՇ ԸՂՇՂՇՇ քՇՆԵՇ ԺԻՆԵՇ ՇՇ քՇԺԻՒ քՇԺՍԹՇ
ԺԻՆՇՇ. (23) ՇՇ ԺՕՂԷՕ ԵՕԿԵՇՇԻ ԻՂԿ ԺԵՕԻՇՇԻ ՇՇ ՇՇԿԵՕ ՇՇ
ԻՇՇՇՇՇ ՇՇ ԻՇԵՇՇԻՂԷՂԻՒ, (24) Ժ ԻՆԿ ԺԻ ԻՂԻՇ ԺԻՕԻՇՇՇ ԷՂՕ ՇՇ
ԸՇԶՇՇՇՇՇՇ, ԲՇԺՔԻՇԺՇՇՇ ԷՂՕ ՇՇ ԷՂՍՇԻՇ. ՇՇ (ԻՔԳԻՆ) ԸՇԶ
ՇԷՕՇՇՇՇ. (25) ՇՇ ԷՂՕՇ ԺԻ ԻՂԿ ԺԻՆ ԕԻՇՇՇՇԻ ԻՂԻՆԵՇ (ԸՇՇԻ).
ՇՇ ԽՇ ԺՕԻՇՇՇՇ ՇՇ ԺՕՇԻՇՇՇ ԵՇՒՒՆԵՇ ԺՇԵ, ԷՂԺՕՇՇ քՇՇՇ
ԵՂԵՇՇՇՇՇՇ ՇՇ ԸՇԶՇՇՇՇՇՇ. (26) ՇՇ ԺՕՇՇՇՇՇՇ ԻՇՇՇՇ
ԺՕՒՇՇՇՇՇՇ ՇՇ ԷՂԻՇՇՇՇՇ, ԽՇ: ԺՇՇ ՇԺԵ? (27) ԷՇՇՇ ԺՇԵ, Ժ:
ԺՇՇՇ ՍԻՒ ԺՕՆԺՕԻՒՒ ՇԺԵ ՇՇ ՇՇԿԵՇ ԺՇՇՇՇՇ ԻՒՒՒՒՒ ԵՕԿԵՇՇԻ
ԻՂԿ ՇՇԺԷՂՕԻՒՒ, Ժ ԸՕՇՇՇՇՇՇ ԺՕՇՇՇՇՇ ԻՂԿ. (28) ԷՂԿ ԸՇԶՇՇՇՇ
ՇՇ ՇԺԸ ԷՕԻՒՒՒ ՍԻՇ ԻՂԻՇՇՇ. ԷՂ ԺՇՇՇՇ ԺԻՆ ԸՇՇՇՇՇՇ ՇՇ
ԷՂՇՇՇՇՇ. (29) ՇՇ ԺՇԻ ԺԻՇՇՇՇՇ ՇՇ...

(1) ՏԵ ՅՈՒՌԻՏԵ ԻՎ ՏԵ ԲԻԿՏՐՈՏԵ ԴԻՎԻԺՈՆ. (2) ՏԵ ԸՆԵ ԿՏՈՂ ԴՈՒՄ, ԺՆԵՆ ԵՄԵՆԻ ԲԻԺՎՈՅԻ ԵՇԻՂ, ՏԵ ԲԻԳՈ ՔԻՆՈՍԻՊԻՈՒԹՈՒՅՈՒՅՈՒՅԻ ԾԵ ՄԵՆԻՏԻ ԹՃԻՏԵԺ. (3) ՏԵ ԲԻՊԻՊԻՍՏԵ ԲԻՆԻՇԵ ԻՎ, ԻՏԻ ԴԻԶԻՅԻ ԸՍԵ, ՏԵ ԴԻՎ ԴԵՆԻՆ ԵԻԹՈՒՐԻՆԵՆ ԹԻՆՂԵՆ, Ժ ԹՈՒՄ ԲԻԳՈ ԿԵՆՇԻՄՈՒՇ. (4) ՏԵ ԲԵՍԿԻՊՏԵ ԵՊՈՒՅԻ(ԵՍԻՆԻՆԵՆ) ԵՇ, ԺՆԻՇՈՒՇ ԴԵՆԻՇ ԴՂ Ժ ԹԻՄ ԲԵՍԵՆԻՇԵ ԲԻԳՈ. (5) ԻՇ ԹՈՒՐԻՇ ԸՇՂԻՆԵՇ ԹԵՆ, ԸՈՒՄՏԵ ԻՎ ՏԵ ԲԻԺՎՈՅԻ ԹԵՆ: ԵՇԻՂ, ԴՅՈՒՄԻ ՏԵ ՏԵՍՈՒՄԻՏ ԹԸՂԻՄ, Ժ (ՃՈՆԻ ՔԻՍԵՇԻՅԵ) ԵՄԵՆԵՇ ԿԻԻ ԳՈՄՇՈ. (6) (ՏԵ ԴՅՈՒՄՇԵ ՏԵ ԴՇՈՒՇՇՈՒՍՏԵ) ՏԵ ՅՈՒՐԵՆՈՒՇ ԴՂ ԵՊԵՇՈՒՅԻՄ. (7) ԻՇ ԴԵՆԻՆ ԴՂ ԳՈՒՐԻՆՈՒՇ, (ՃՈՒՅԻՆԻ)ՏԻՆ ՏԵ ԲԻԳՈՅԻՆ, (ԻՇ: ԸՈՒՐԻՆԵՆ ԹԵՆԵ ՅՈՒՌԻՏԵ ՏԸՇՂՈՒՅՇԸ. (8) ԸՈՇՂԻՇ ԵՇԻՂ ՏԵ ԲԻԺՎՈՅԻ ՈՇ: ՈՇ, ԸՆԵ ԵՈՂԻ ՄԵՆԵ ԿԻՊԵՇՈ ԹԻՊՈՍԻՉ ԴՆՇՄՇԻՄՈՒՇ ՏԵ ԹՈՒՅԻՆԻ ԹԻ ԹՈՒՊԵՍԻՅԻ(ՏԵ), ԹԻՊՈՍԻՉՈՒՅՈՒՅՈՒՅՈՒՅԻ ԲԻՆՇ. (43)... ՏԵ ԴՇՈՒՍՏՈՒՇՂԻՆ ԻՆ ՏԵ ՅՈՒՅԻՆԻՅԻՅԻՅԻ ԳՈՒՆ ԻՆ ԳՈՒՆԻՄ ԿԻՊՈ. (44) ՏԵ ՏԸՂԸՈՍԻՅՈՒՅՈՒՅՈՒՅԻ, ՏԵ ՅՈՒՆԻՆԻ ՅՈՒՆԻՅՈՒՅԻՆ ԻՆՆԵ ՏԸՄՈՒՅԻՆ, ՏԵ ՇՈՒ ՏԸՅՈՒՆ ԺԻՇՈ ԺԻՇԵՆ ԵՇ ԻՆՅՈՒՐԻՊԻՆ, ԸՍԵՍԻՅՈՒՅՈՒՅՈՒՅԻ Ժ ՇՈՒ ԴՈՒՅԻՆԵՅԻՇՇՇԻՅՇՇ ՄՇԹԻ ԹՈՒՄՏԻՆԵՇ ԻՆՆԵՇՈ. (45) ՏԵ ԻՇ ՅՈՒՌԻՏԵ ԲՇՈՒՅԻՇ ԹԵՆ, ԴՅՈՒ ԴՇՈՒՅԻՇՇ, ԺՆԻՆ ԲԻՏԻՅԻՆ ԲՈՒՅԻՅԻՇ, (46) ՏԵ ԲՈՒՇ ԹՇՈ: ԲՈՒՅԻՇ ԸՍԵ: ԲԻԳՈՆ ԵՄԵՆԻ ԿԻՊԻ ԵՄԵՆ ԵՇՆՈՒՇՈՒՅԻՆ, Ը (ՈՒՅԻ Ե)ՄՇԻՄ ԴՂ ԺՈՍ(ՇԻՇ ԸՈՒՇ)ՆՇՈՒՇ. (47) ՏԵ ԲԻԳՈ ԹՈՍԻ (ՏԵ ԲՇՆ)ԲՇՈՒՍՏԵ ՇՈ(ԴՈՒՇՈՒՅՈՒՅՈՒՅՈՒՅԻ) ԲՇՈՒՅԻՇ ԹԵՆ (ԻՆՆԵ), Ը (ԹՈՒՅԻՆՈՒՅՈՒՅՈՒՅՈՒՅԻ) ԴՂ ՏԵ ԹՅՂԵՈՒՇՈՒՅԻ ՏԵ ԹՇՇՈՒՇՈՒՅԻ ԴՈՒՆՇԻՆ ԲԻՊԻՅՈՒՅԻՆ ԹԵՆ ԲՇՈՒՅԻՅՈՒՅՇԸ (48) ՏԵ ԴԻՈՒՇՈՒՅԻՇ Ե(ՍՈՒՐԻՅ)ՏԻՆ, ԺՇՈ ԲՈՍ(ԳՈՆ), Ժ ԳՈՒՐԻՆԻ ԴՈՒ ՏԸՇՈՒՅԻՆԻՅՈՍԻՆ ԲԻԳՈ ԵՍԻՆՇՈՒՅԻՇՇՇ:

(1) Ը ԴՈՒՆԵՇ ԹԵՆ ԻՇՂՇՈՒՇՆԵՇ ԸՆԿԵՇՈՅԵ ԹԵՍՈՒՅՇ ԹՈՒՐԻՏԻՆ ԵՇՄՇԸՆԵՇ ԹԵՆ ՏԵ ԹՈՒՍԻՇՈՒՅՇԸ, ԺՇՈ-ԴՂ ԹՈՒՊԻՆՇՇՇ ԵՍԻՆԻՆԻՅԻՅԻ. ՏԵ ԵՄՈՍԸՆԻ ԻՆՆԻ ԹՇՈՒ ՄՇՆԸ. (2) ՏԵ ՍՈՒՐԻՆ ԵՈՒՍԻ ԴՂ ԴՇՈՒՇՇՂՈՒՅԻՅՈՒՅԻՆ ԵՇՄՇԸՆԵՇ ԹԻՆՂԵՆ. (3) ՅՈՒՇՇՈՒՅԻՆ ԻՆՆԸ, ՇՈՒ ՍՈՒՐԻՆ ԴՈՍԸԹԻ ԴՂ ՈՒՆԵՇ ԻՅՆԻ. (4) ՏԵ ԲԻԳՈ ԴՇՆԻՇՈՒՅԻՇՇՇ ԹԵՆ ԹՇՈՒՅԵՇ ՇՈՒՆՈՒՅԻ, ՏԵ ԸՆԵ ՈՒ ԿՏՈՂ ԵՊՏԵ ԹՈՒՍԸՂԻՆ ԹՇՈՒ ԵՇՈՒՅԻՆՈՒՇՇ ԴՆԻՇՈՒՅԻՇ. (5) ՏԵ ԻՇ ՅՈՒՆԻՅՈՍԻՆ ԲԻՊԻՆԻՆ ԴՂՆԻ ՏԵ ՏԸՄՏԻՊԻՅԻՆ

Է ՂԱԴ ԹՇԻՄԵՐԻ ԿԻՍ ԴԵՒԵՆ. (25) Է ԺՇԵ ԵԹԻՄԵՐ ԺՇԹ: Ժ ՕՏԻՄԵ
 ՂԱԵՆՈ ՇՇ ԺԺԻՄԵՆՈ ՂԱԵՆԻՄԵՆ ԵՇԺԻՄԵՆՈ ՂԱԵՆՈՒՆ ՎԵՆԵՇ ԵՇ,
 ԺՆԵՇ ԵԵԲՈՒՄԵՆ ԲԵՇԲԵՇԺԻՄԵՆՈ (26) ՇԵՄ ՇԺՇ ԴԵԹԻ ՄԻՍ-
 ԵԻՊՈ. ԴԵԲԵՇ ԺԵՇ ՇՇ ԻՆԵՆԵՇ ՇԻՄԵՆՇ ԹԻՆԵՇ? (27) ՇՇ ԻՊՈ
 ԺՈՆԵՆԻՄԵՆ ՇՇ ԲԵՇԲԵՇԺԻՄԵՆՈՒ ՇՇ ՂՇԺՈՒՄԵՆՈՒՄԵՆՈՒՄ
 ԺՇԹ ՎԵՇԻՄԵՆ ԲԻՄԵՆ ԺԵՆՈՒՆ. (28) ՇՇ ԺԵԻՄԵՆՈՒՄ ՇՇԵՇՇԵՇ ԺՇ,
 ԴԻՇՇ ԺԻՄԵՆՈՒՄ. Է ԹՇԻՄԵՆՈՒՄ ԺԵՆՈՒՄ-ՊՈ. ԵՍԻՄՈՒՄՇԺԻ ԲՇԺԵՆ-
 ԴՇՇ. (29) ԴԻՄԵՆ ԵՇԻՄԵՆՈՒՄ ԺՇՇ ՇՇ ԵԵԲՈՒՄ: ՇՇԵՇԻՄ ԵՇ
 ԹՇՇ, Ժ ԺԻՄԵՆ ՇՇ ԺԻՄԵՆՈՒՄ ՇՇ ԺՈՒ. ՇՇ ԻՄԵՆՇ ՇՇԻՄՈՒՄ-
 ԺՇՇ ԺՇԹ ԹՇՇ. (30) ՇՇ ԵԻՊՈ ԴԵՇԻՄ-ՄՇՇԵՇ ԺՇՇ ԺԵՆՇ ԺՇԹ
 ԹՇՇ ԺՈՒՄ ՍՈՒՄ, ՇԻՄԵՆՇ ՇՇ ՂՇԵԵՆՇ ՇՇ ԺԵՇԻՄՇՇ ԺՇԹ.
 (31) Է ԺՇԹ ԹՇՇԵՆ ԺՇԹԵՆ ՂՇԵԵՆՈՒՄ ՇՇ ԴՇԵՆ ԴԻ. ՇՇ ԹՇԻՄԵՆ
 ԺԵԻՄՇՇՇ ԺՇԻՄԵՆ. (32) ՇՇ ԴԻՄԵՆ ԵԵԲՈՒՄՇ ՕՍԹԻՄՈՒՄՇ: ՇԵՄ
 ՇԺՇ ՂԱԵՆ ԵՍԻՄԵՆ ՂՇԵՊՈՒՄԻՄԵՆ ԵԻՊՈ. ԵՍԻՄ ԺՈՒՄՇ, ԴԺ-ԴԻ
 ԺԵԲՈՒՄՇ ԵՇ ՂՇՇՇ ԵՇ ՇՇ ԴԺ-ԴԻ ՂՇԺՈՒՄՇՇԻՄԵՆՈՒՄ ԵՇ ԲԻՄԵ-
 ԹՇ? (33) ՇՇ ՇՈՒՄՇ ԺՇՇԻՄ ՎՇՇՇ ԻՄՇ ՇՇ ԺՈՒՄՇԻՄ ԵՇՇ ՇՇ
 ՍՈՒՄՇ ԵՍԻՄԵՆՇ ՇՈՒՄՇԻՄԵՆ ԴԻ ՇՇ ԵՍԻՄԵՆ ԺՇԹԹՇՇԵՆ.
 (34) ՇՇ ԵԵԲՈՒՄՇ, ԴՇ: ԵՇԵՍԻՄԻ ՇՈՒՄՇ ՕՒ ՇՇ ԵՆՈՒՄՇ ԵՇՇՈՒՆ.
 (35) ՇՇ ԴԻՄԵՆ ԵՍԻՄԵՆՈՒՄ ՂՇՇՇՇ ԺՇՇ ՇՇ ԴԺ-ԴԻ ՂՇԺՈՒՄՇՇՇ-
 ՇՇ ԺՇԹ ՂՇԵԵՆՇՇ ԺՇՇ ՍՈՒՄՇՇՇ.

«ՅՅՅՅ»

(1) ԴԺՇՇ ԺՇՇ ԻՇԵՇԹՇՇՇ ԺՇԻՇՇ ԺՇԻՇԵՆՈՒՄ ԺՈՒՄՇ ՂՇԵ-
 ԹՇՇ, ԴԻ ԴԵՊՈՒՄ ԵԻՊՈ, ԵՇՇԵՇՇՇ ԺՇՇ ՇՇ ԴԵՊՈՒՄ ԴՇՇ ԴՈՒ-
 ՂԱԵՆ ԵՇՇՇՇ ԺԵՊՈՒՄ ԵՇՇԵՇՇՇ. (2) ԺԻՄՇՇ ՇՇ ԺՈՒՄՇՇ ԵՇՇՇ-
 ՍԵՇԻՇՇ ՇՇ ԴԺՇՇՇ ԺԵ ԺՈՒՄՇՇ, ԺԻ ԵՍԻՄՇՇՇՇ ԴԵՇ, ՇՇ
 ԵԹԻՄԵՐ ԺՇԹ: ՇՈՒՄՇ ՕՒ ԵՇՇԵՇՇՇՇՇՇ ՇՇ ՇԺՇ ՕՍԻՊ, ԵՇՇ ՇՇ-
 ՇԻՄՇ ԴԻ. (3) ՂՇԺՈՒՄՇՇ ՍԵՇԻՄ ՇՇ ԴԺՇԻ ԴԻ ԺՈՒՄՇՇ ՇՇ ԺՈՒՄՇՇ
 ԵՇՇԵՇՇՇ. (4) ԺԻՄՇՇ ՕՍԵՆՈՒՄ ԴՇՇՇ. Է ԴԺՇԻ ԴԻ ԺՈՒՄՇՇ ԲԻ-
 ԵՇ ԺԻՄՇՇ ԵՍԻՄՇՇՇ ՍԵՇԻՇՇ ՇՇ ԺՈՒՄՇՇ ՍԻՄԻՄՇՇ ԵՇՇԵՇՇ-
 ԴՇՇ. (5) ԻՇԵՊՈՒՄՇ ԵՇՇԵՇՇՇ ԺՇՇ ՇՇ ԴԵՊՈՒՄ ԵՇՇՇՇ ԺՇԻՄՇՇԻՄ,
 Է ԻՄՇ ՇԺՇ ԻՄԵՆՇ. (6) ԺՈՒՄՇՇ ԵՇՇՇՇ-ՍԵՇԻՄՇՇ ԻՄՇՇՇՇՇՇՇ ԺԵ-
 ՇՇ ՇՇ ԻՄԵՆՇ ԵՇՇԵՇՇՇ ՇՇ ԴԵՊՈՒՄ ԵՇՇՇՇ ԴԻ ԺՇԻՄՇՇԻՄ, (7) ՇՇ

(25) ԵՕՒԹԵԺՈՂՏՅՆ ՅԵՆ ԺՕՔԵՓՐԻՆ: ԴԵՂԵՂՈՒ ՕՂ. Է՛ ՅԵՆ ԵԺԺՕՒԿ: ՕՒՒՕՒԴՈՒՅ ՆԺԵ ԴԵՂԵՂՈՒ ԿՐԻՍԵԸ ՅԻՍԵԸ ԵՆԵԻ ՂՂ ԵՆՅՕՂՏՅԵՐԵՆԸ ԾԵ ԾԵՔՕՒՑԻՆԸ ՕՐՈՒ ԿԻՅԻ ԵՆԵՂԵՆ ՅԵՆ ՓՐՈՍԿՈՒՆԵՆ ԾԵ ԾԵՔՕՒՑԻՆԸ ԿՐԻՆ ԿԻՅԻ ՂՕՒՂՈՒՑԵՆ ՅԻՆԵՆ, ՆԺԵՆԵՐԸ ԺՓՔՅԻՂԵՆ. (26) ԾԵ ՅՐՅՏՂՕՒՅ ԺԵՐ ԺԴԻՆԸ ԾՈՒՆԸ ԿՕՒՑԵՐՏ ԵՐԳԻՂԵՆ ԺՕՔԵՓՐԻՆ ԴԺՕՆԸ ՆԾՂԻՆԵՆ, ԾԵ ՕՂՅԵՐԸ ԺԵՐ ՈՒՆԸ. ՅՐԴԻՐԸ ԴՊ ԿՆԺՈՒՇ ԿՆՕՒՑՈՒՇ ԾԵ ԾԵՐՂԸ ՅՕՒՒՅ ԺԵՐ ԵԺՂԵՆ ԺԵՐ: ԺՅՂՏՕՂԵՆ ՕՂԻՆ ՈՒՆԸ! (27) ԺԴՈՒՅ ԵԺԺՕՒԿ ՕՂՅԵՆ: ԺՕՂԴԻՂ ԵՐՈՒՆ ՅՐՂԸ ՆՄԵ ԾԵ ՂԵՂԵՂԵՆ ԿՐԻՂԸ ԿԻՅԻՆ ԾԵ ԺՕՂԵՂԻ ԿՐԻՆ ՅՐՂԸ ԾԵՔՕՒՑԻ ՂՕՒՂՈՒՑԵՆ ԿԻՅԵՆ ԾԵ ԿՕՒ ՕՒՅՔ. ԺՕՒՂՈՒ ԵՂԺՂԵՂԸ, ՇՏ ՂՓՔՅԻՂԸ. (28) ԺԵՔՂՂՕ ՕՂՅԵՆ ԾԵ ԵԺԺՕՒԿ ԺԵՆ: ՕՂ ԿԻՅԻ ԾԵ ՈՂ ԿԻՅԻ: (29) ԵԺԺՕՒԿ ԺԵՆ ԴՊ, Ժ: ԺԵՂԵՂԻ ԺԻ ԾԵ ՂՓՔՅԻՂԸ. ԿԵՆԸ ԵՐԳԻՂԵՆ, ԺՆՅՈՒՇ ՆԺԵ ԵՕՒՂԵՂԵՂՈՒ ԾԵ ԵՕՒՅՔՅԻՂԸ. (30) ԺՅԵՂԵՂԵՆ ԵՕՒՆԸՂԵՐԸ ԵՆԵՔԵՂՕՒՑԻՆ ԺՅՂԸ ԴՊ ՔԸՆԵՅՐ ԺՕՔԵՓՐՈՒՇ ԺԻՍԵՐ, ԺՆ ՆԺԵ ԾԵՔԻՒՂԵՆ ՆԺՈՒՇ քՐԸՆԵՆ ՆԺԵՆ. (31) Է՛ ԴԵՂ ԾԵՒՔԻՅԸ, ԺՇ ՂՓՔՅԻՂԵՆ, Ժ ԴՊ ԺՂ ՆՅՆ ԺԻ ՈՂ ԾԵ ԺՇ ՂՓՔՅԻՂԵՆ ԾԵ ՕՂՕՒՅԻՂԸ ՂՇԺՕՒՂԵՆ ԵՆԵՂԵՂՈՒՇ ԺԻՆՈՒՇ.

(7) ԵԺՂԵՆ ԺՕՔԵՓՐՅԵՆ ԺԵՆ ՍՐԵՓՆԵ, ԺՆԻ ԵՕՒՂՕՒՇԸ ԴՊ: ՕՂԻ ՆՅՆ. Է՛ ԿԻՅՕՒՆՍՐԵՓՆԵ ԴՇ ԵՐՅԵՐ, Ժ ՕՂԻ ՆՅՆ, ՅՐՆԵՐՕՆԵՆԻ ԺՕՂՈՒՐԵՂԸ, Ժ ՅՐՅՕՒՂԵՆ ԵՐԳՕ, ԾԵ ՅԵՇՂՂՏՕՒ ՕՒՇԻՆ ՕՒՆԻ ԴՈՒՅՐԸ. (8) Է՛ ԵՔՕՒՇԸ ԺՕՔԵՓՐԻՆ ԵՆԴԻՍԵՆ ԺՕՒՂՕՒՇԻՅՆԵՆ, Ժ ՆԺԵ ՅՕՒՒՅՆ ԵՐԳԻՂԵՆ ԺՕՒՂՕՒՇԸ, ՇՏ ՕՅՆ քՐՅՈՒՇ ՕՏՐԵ, ԾԵ ՂՇՕՒՐՈՒՅԻՂԵՆ ՂՇՏՐԵՆ ԺԵՆ ՕՐԻՆՈՒՇ ԵՆԴԵՂԵՆ. (9) ԴՇ ՂՇՕՒՂՏՅՆ ԺՕՒՂՕՒՇԸ, ՂԵՂԵՆ ԵՆ (ԿՕՒՂՈՒՇԵՆ) ԺՏՐՂՇՅԻՆ ԾԵ ՕՐԻՆԻ ԺԵՆ ԴՇ ՆՕՒՅԻ. 10 ԵԺՂԵՆ ԺԵՐ ԴՊ: ԺՕՂՈՒՇ ՕՐԻՆՅՈՒՇ ԺՇՂՇՈՂԸ, ԺՆԻ ԵՐՍՂԵՐՈՒ ՇՔ. (11) ՂՇՕՒՂԻՐԸ ԿԻՅՕՒՆՍՐԵՓՆԵ ԾԵ ՂՇՕՒՐՈՒՅԻՂԵՆ ԿՇՏՐԵՆ ԺԵՆ ԺՕՒՂՕՒՇԸ, ԵՆԴԵՂԵՆ ԾԵՐՏՐԵՐԸ ՕՐԻՆՈՒՇ, ԺՆ ԵՐԳՕ ՆԵ ԴՈՂՇՆԵՆ ԾԵ ԵՆՅ. ԾԵ ԴՆՕՏՐԵՆ ԵՐԳՕ ԾԵ ՆԺԵ ՂՇՆԵՐՈՒՇԸ ԿՇՏԻ ՂՂ. (12) ԵԺՂԵՆ ԺԵՐ ԴՊ: ԺՕՒՂՈՒՇ ԾԵ ԴԵՆՇԵՂԵՆ. ԾԵ ՆԺԵՂԵՆ ԴՇՏԺՇ ԺՕՔԵՓՐՈՒՇՂՇՆԵՆ ԿՈՒՐԵՂՇՏ ԺԵՂՇԵՆ, ԴՇ: ՅՐՂ ԴԵՆ ԵՇՅՊ Է՛ ԴՇՕՏՐԵՆ, Ժ ՕՂԻ ՆՅՆ. (13) ԺՕՒՂԻՐԸ ԴՊ ԾԵ ԺՕՂՈՒ ՆՕՒՅԻ ՂՂ ԾԵ ԺԵՐԸ ԺԵՐ, ԾԵ ՕՐԻՆԻ ՂՂ ԴՂՈՒՂԻ. (14) ԴԵՂ ԵՆՅՂՇՆԵՆ ՂՇՆՅՕՒՐՈՒՇԸ ԴՊ ԺՕՔԵՓՐՈՒՇ ՕՒՆՈՒՇ, ՆՈՒՅՆՇՇՂՇՂՇ ԺՕՒՂՏՅԻՂՈՒՇ. (15) ԾԵ ԴՇ ԵՐՆԵՇԻՂԵՆ, ԵԺՂԵՆ ԿԻՅՕՒՆՍՐԵՓՆԵ

ՀԱՅՅԵՅԹՈՒ ՕՅՅԵԼԹՅՈՒՆ

Ձեռք

9

(24)... ՂԵՏԻՅՈՒԿԱՆՈՒԹ, թ ՇԺԸ ԲՈՋԻՊՈՒՏՇԻԺ ՇԺԺ ԴՂ, ԸՏ (ՆժՈՒՆԵՐԻՆ), Է ԴՂԻՆ ԵՂԻԿՇԵՂԻՏԻՆ ԲՇԸ. (25) ՏՇ ԺԳԵ ՂԸԺՏՇԲՈՇԸՆԷՇ ԴժԻ ԴՂ, ՅԻԻՏՇ ՏՇ ՆՈՒՅՂՈՇ ԿԻՆԻ ԲԻՆ, ՏՇ ՇՈՏԳՇ ԺԸՆԻ ԴՂ. (26) ՏՇ ՂԸՏԿՏՇ ՆԸԲԳՇԻՆ ԴՆԻ ԳԻՆԸ ԲՇԸ ԺՈՒԳՇԸՇԸ.

11

(2) Է ԴՈՒՇԸՆԻ ժՇԸ ԴՆՅՆ ԵՇՍՂՈՂԻՆԻՆ ՅԻՏ ԵՇԺՅԻՆ ԴՂ ԺԻՆՈ, ԲՈՇԻՆԻՏՇ ԲՈՋՇՓԻՆ ԹՎՆՈ (3) ՏՇ ՆԺԸ: ՅԻՆ ԷՇԺՇ ԲՈՋՇԸՇՇՇՇՇ ԻՆ ԴՂ, ՇՏՈՒ ԵՆՈՒՇԸՇ ԲՈՒԻՆՈՏՈՒԹ? (4) Է ԻՂ ԲՈՒՅԳՈ ՏՇ ՆԺԸ ԲՇԹ: ԲԻՆԻՏՈՒ ՏՇ ՆՈՒՅՇԸԺԹ ԴՈՒՇԸՆԻ, ԺԻ ԳՂՆՅՆ ՏՇ ՆՆՏՇԸԻԹ...

12

(10) ՈՒՊՈՒՄԹՈՒ ՔԻժՇԺՇ ՅՇԳՇԹՆԸ ԿՈՒՅՈՒՂԸԸ, ԺՇԲՇՇ ՅԻՇՆՅԻՆ ԴՂ. (11) Է ԻՂ ՆԺԸ ԲՇԹ: ԻՆՇ ՇՈՆ ԹՂԻՂԸՆ ԿՇԸԻ, ԺԻՆԸ ՆՂՏԳՇՇ ՇՆՈՒՇԺԻ ԴժՈՒ ՏՇ ՅՇՇԻՇԺՏԻՆ ԴՂ ԸՈՒՆՇ ՅՇԳՇԹՆԸ խՈՒՅՇՇՇՇՇ, ՇՈՇՇԻ ՆՈՒՅՂՈՇՇ ՏՇ ՇՈՋՈՒԺՈՒՇՇ ԴՂ? (12) ԺՇՈՏԻՆ ՆՈՒՅՇՈՂՆ ՇՈՆ ԿՇԸԻ ՇՆՈՒՅՇ: ՇՈՆԹՎ ՔԻժՇԺՇ ՅՇԳՇԹՆԸ ՅԻՏ ԿՈՒՇԻՆԸ ԵՇԺԺ. (13) ԲՇՅԻՆ ՆԺԸ ԿՇԸՇՇ ԲՇԸ: ՂԸՏԻՇՇՇ ԿԻՆԻ ՅԻՆՈ ՏՇ ԲՇՇ ՂԸՏԻՇՇՇ ԿԻՆԻ ՏՇ ԿՈՒՇԸՇՇ ԲՈՒՂԻՂ ՇՈՇՇՇՇ ԻՇՇ ԴժՈՒ ԴՂ. (14) Է ՓՇՇՆԻՆԻՆՈ ԴՂ ԳՇՇՈՒՅՇՇ ՏՇ ՆՈՇՆԻՇՇՇՇՇ ԲՆԹՎ, ԺՇ ԲՇՇՅՂՅՂՇՇ ԴՂ. Է ԻՂ ԳՈՒՆՆՅՇՇՇՇ ՏՇ ՂԸՏԻՅՈՒՇ ԲԻՅՇ ՏՇ ԲՇՇԻՆՏՇ. (15) ՏՇ ԲԻՆՏԻՇՇ ԲՇՇ ԴժԻ ԲՈՇԸՇՇՇ.

14

(3) Է ՆՂՈՇՏԻ ԲՇՅԻՆ ՅԻՅՂՈՇ ԴՈՒՇԸՆԻ ՏՇ ՅԻՂՈՒԿԻՆՇ ՏՇ ԵՇՍՂՈՂԻՆԻՆ ՅԻՇՂԻՏ ՆՂՈՇՏԻՇՇՇՇՇ, ՇՈՒՆԸ ՓԻՆԻՅԻՇ, ԺՅՆԸ ԹՎՆՆԸ, (4) Ժ ԴՆՂՇՇ ԲՇՇ ԴՈՒՇԸՆԻ, ԻՇՇ: ՇՈՇ ՔԻժՇԺՇ ՅԻՏՇ, ԻՇԲՇՇ ԳՂՈՒՇ ԴՂ ԸՈՒՇՇ. (5) ՏՇ ՆՈՒՅՇՇ ՈՇԹՈՒ ԲԻՆ ԲՈՒԿԻՇՇՇ, ՆՂՅԻՇՇՇՇ (ԴՆԸՇ ԲԻՂԸ, Ժ) ԻՇՇ ԲԻՏՇԲՇՇՇՇՇՇՇ ՆՂՍՂՈՇ ԴՂ. (6) ՏՇ ԻՇՇ ՅՈՂՆԸ ՏՈՒՆ ԻՂՏԻՆ ՆՂՈՇՏԻՆ, ԺՈՒԿԻՇՇ ՇՆՈՒՆԻ ԴՂ ՆՂՈՇՏԻՇՇՇՇ ՅՈՒՅՆ, ՏՇ ՆՈՒՅՇ ՆՂՈՇՏԻՆ ԺՈՒԿԻՇՇ ԴՂ ԲԻՆ,

- (7) ስነ-ምግባርና የግብርና ስርዓት ማሻሻያ ስራ ማጠናቀቅ፣ ስርዓቱን ማሻሻል።
- (8) ሆስፒታል ስርዓት ማሻሻልና ስርዓቱን ማሻሻል፣ ስርዓቱን ማሻሻል።
- (9) ስርዓቱን ማሻሻልና ስርዓቱን ማሻሻል፣ ስርዓቱን ማሻሻል።
- (10) ስርዓቱን ማሻሻልና ስርዓቱን ማሻሻል፣ ስርዓቱን ማሻሻል።
- (11) ስርዓቱን ማሻሻልና ስርዓቱን ማሻሻል፣ ስርዓቱን ማሻሻል።

(1) ስርዓቱን ማሻሻልና ስርዓቱን ማሻሻል፣ ስርዓቱን ማሻሻል። (2) ስርዓቱን ማሻሻልና ስርዓቱን ማሻሻል፣ ስርዓቱን ማሻሻል። (3) ስርዓቱን ማሻሻልና ስርዓቱን ማሻሻል፣ ስርዓቱን ማሻሻል። (4) ስርዓቱን ማሻሻልና ስርዓቱን ማሻሻል፣ ስርዓቱን ማሻሻል። (5) ስርዓቱን ማሻሻልና ስርዓቱን ማሻሻል፣ ስርዓቱን ማሻሻል።

(13)... ስርዓቱን ማሻሻልና ስርዓቱን ማሻሻል፣ ስርዓቱን ማሻሻል። (14) ስርዓቱን ማሻሻልና ስርዓቱን ማሻሻል፣ ስርዓቱን ማሻሻል። (15) ስርዓቱን ማሻሻልና ስርዓቱን ማሻሻል፣ ስርዓቱን ማሻሻል። (16) ስርዓቱን ማሻሻልና ስርዓቱን ማሻሻል፣ ስርዓቱን ማሻሻል። (17) ስርዓቱን ማሻሻልና ስርዓቱን ማሻሻል፣ ስርዓቱን ማሻሻል።

(9)... ስርዓቱን ማሻሻልና ስርዓቱን ማሻሻል፣ ስርዓቱን ማሻሻል። (10) ስርዓቱን ማሻሻልና ስርዓቱን ማሻሻል፣ ስርዓቱን ማሻሻል።

(2) Ծ՛ ՕճԻՆԻԹՅՆ ԺՇԸ, ՕճԻՕճԻԹՕճ ԾՇԳՇՇԸՇ ԳՇԸԻՕճԻՕՇ ԴԳԻ,
ԺՇ ԾԳՇԺԻԸՇ ԴԳԻ. (3) ԺՇ ԳՇՇԻՇ ԵՂՇ ԴՊ ԻՇՇՇՇ ԺՇ, ԺՇԵՇՇ-ԴԳԻ
ԿԳԻՇ ԳՇԸԿԻՇ ԵՂՇԳՇ: ՇՇՇԳՇ ԾՇ ԲՇՇԺԺՇԿԳՇ ԾՇԿՇԻՇ. (4) ԾՇ ԵՂՇ
ԺՇՇՇ ԴՊ: ՏԻԺՇՇՇ ԾՇԳՇՇՇՇ ԻՂԻՇԻՇՇ ԵՇԺԺԻ, ՇՇՇ ԳՇՇՇՇՇՇՇ:
Ե՗ԻՇՇ ԸՇՇՇԺԳՇՇ, ՇՇՇ ԲՇՇՇՇՇՇՇ: ԷՇ ԴԳԻՇ ԾՇՇԺՇՇ. (5) ԾՇ
ԺԻԺՇՇՇՇՇ ԺՇՇՇ ԺԻՇՇՇՇ ԾՇ ԺԲՇՇՇՇՇՇ ԵԳՇԺՇՇ ԺԻՇՇԻՇ ԳՇՇ-
ՇՇՇ ԺՇՇՇՇ ԾՇ ԵՂՇ ԻՇՇՇՇ ԺՇԸ: ԳՇԸԻՇՇՇ ԿԳԻՇ ԾԻՇՇ ԾՇ
ԳՇՇՇՇՇՇ ԿԳԻՇ ԾՇ ԫՇՇՇՇՇ ԺՇԿՇՇՇ ԺՇԿՇՇՇ ԿԳԻՇ ԴԳԻ. (6) ԾՇ ԴՇՇ ԳՇՇՇՇ-
ԴԻՇՇՇ ԺԻՇՇ ԳՇՇՇՇՇՇՇՇ ԴԳԻ ԵՂՇՇՇՇՇՇՇՇ ԾՇԸՇ, ԵՇՇՇՇՇՇ-ԳԻՇՇ
ԺԻՇՇԻՇ, ԺՇ ԲՇՇՇՇՇՇՇՇ ԴԳԻ. (7) ԷՇ ԴՊ ԺՇՇՇՇՇՇՇՇ ԳՇՇՇՇՇՇ
ԺՇՇ-ԳՇՇ ԾՇ ԺՇՇՇՇ ԵՂԻՇԻՇՇՇ, ԾՇ ԺՇՇՇՇՇ ԵՂ ԳՇՇՇՇՇՇՇ
ԾՇ ԵՂՇՇՇՇՇՇՇ (8) ԾՇ ԴՇՇՇՇ ԾՇ ԲՇՇՇՇ-ԻՇՇՇՇՇՇ ԾՇ ԲԻՇՇՇՇ
ԾՇ ԵՂՇՇՇՇ ԾՇ ԫԳՇՇՇՇ. ԵՇՇ ԺՇՇՇՇՇՇ (ԵՂՇՇՇՇՇՇ), ԺՇՇ-
ՇՇՇՇ-ԴԳԻ ԵԳՇՇՇ, ԾՇ ԺՇՇՇՇՇ ԺԻՇ. (9) ԾՇ ԵՂՇ ԺՇՇՇՇՇՇ,
ԺՇ ԸՇԴՇ ԳՇՇՇՇՇՇՇՇ ԵՂՇՇ ԺԻՇՇԻՇ, ԺՇ ՇՇՇ ԾԻՇՇՇՇՇՇ ԺՇԸ.

(1) ԾՇ ԺՇՇՇՇ ԲՇՇՇ ԵՂՇՇՇՇ ԺՇԸ, ԵՇՇ(ԳԻՇՇՇ ԺՇԸ ԳԻՇԳԻ-
ԵԳԻՇՇՇՇ). (2) ԴՇՇ ԳՇՇՇՇՇՇ ԴԳԻ ԸՇԴՇՇ, ԺԻՇՇՇՇՇՇ ԺՇԿՇՇՇ-
ԳՇՇՇ ԺՇԸ ԵՇՇՇՇՇՇ(ԳՇՇ) ԻՇՇԻ, ԺՇՇՇՇ ԾՇՇՇ ԵՂՇ ԾՇՇՇՇ-
ՇՇՇ ԵՂՇՇ, (3) ԺՇՇՇ ԵՇՇՇՇՇՇ ԵՇՇՇՇՇՇ ԵՇՇՇՇՇՇ. ԾՇ
ՇՇՇՇՇ ՔՇՇՇՇՇՇ ԴԻՇ ԿԳԻՇ.ԵԳՇՇՇ ԾԻՇՇՇՇՇՇՇ ԴԳԻ. (4) Ժ
ԺՇՇՇՇՇ-ԳԻՇՇ ՔՇՇՇՇՇ ԾՇ ԳՇՇՇՇՇՇՇ ԾԻՇՇՇՇ ԵՂՇ ԴԳԻ. (7)... ԺՇ
ՇՇ ԻՇՇՇ ԾՇ ԾԻՇ, ԴՊ, ԫԳՇ ԺՇՇՇՇՇ? ԳՇՇՇՇՇ ԾԻՇ ԴՇՇ, ԸՇՇ
ԺՇՇՇՇՇ ԺԻ. (8) ԺՇ ԵՂՇՇՇՇ ԺՇԸ ԴՊ: ԵՂՇՇ ԴԳԻ ՇՇՇՇՇՇ,
ԳՇՇՇՇ ԻՇՇՇՇ ԺՇՇՇՇՇ... (29) ԾՇ (ԴՇՇ ԾԻՇՇ), ԺԻՇՇՇՇՇ ԳՇՇ-
ԿՇՇ ԲՇՇՇՇ ԴԳԻ ԵՂՇՇՇՇ ԺԻՇՇՇՇ ԾՇ ՇՇՇ ԿՇՇՇՇՇՇՇ, Ժ
ԳՇՇՇՇՇՇ ԳՇՇՇՇՇՇՇՇՇ(30) ԷՇ ԴՊ ԳՇՇՇՇՇՇ-ԳՇ ԾՇՇՇ-
ԾԻՇՇ ԳՇՇՇՇՇՇ ԴԳԻ ԫՇՇՇ ԺԻՇՇՇ, ԺՇՇՇՇ ԵՂՇՇ ԺԻՇ ԾՇ ԵՂՇ:
ԴԻՇ ԾԻՇՇՇՇ ԵՇՇՇՇՇՇ ԻՇՇՇ? (31) ԷՇ ԺՇՇՇՇՇ ԺԻՇՇ ԵՂՇՇՇՇ
ԺՇԸ: ԵՂՇՇՇՇ ԴՇՇՇ ԾՇՇՇ, ԺՇ ԾԻՇՇՇՇՇՇՇ ԾԻՇ, ԾՇ ԾԻՇ ԵՂՇՇ: ԴԻՇ
ԾԻՇՇՇՇ ԺԻ? (32) ԾՇ ԺԻԺՇՇՇՇՇՇ, ԺՇ ԵՂՇՇ ԴԳԻ, ԴԻՇ ԵՂ ԳՇ.
(33) ԷՇ ԾԻՇՇՇՇՇ ԺՇԸ (ԾԻՇ)ԾԻՇ ԾՇ ԫՇՇՇՇ, ՕՇՇՇՇ, ԺՇՇ-ԴԳԻ

ሲርድወላማዎች የሚከተሉት ጥያቄዎች (ገጽ 2)፡ ባለሙያዎች ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች

(1)... ደብዳቤዎች ደብዳቤዎች ደብዳቤዎች (2) ደብዳቤዎች ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች (3) ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች (4) ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች (5) ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች (6) ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች (7) ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች (8) ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች (9) ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች

(23)... ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች (24) ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች (25) ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች (26) ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች (27) ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች

ጭምር

(57) ደብዳቤ ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች (58) ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች ስርድወላማዎች

թօղիտօն ծԵ ԸՈՒՐԿԵՆԵՆ ՕՃԵՆԻՂ ԻՂԻ ԵՒԿԵՒ, ԽԻՅՏՂ ԾԵՂԵԻԶՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ
 ԵՒ. (8) ԿԵՒ ԽԵԽԵՒ ԵՂԵՒԵՒՄԵՐԺՂ, ՅԻՆՕՒԿԵՒԾԵ ԺՕՍԿԵՒԾԵ ԽԻՇԵՒԾ ԾԵ
 ՆԻՇԵ: ԴՒՆԵԿԵՒ ԵՂԵՂԵՒ, Ճ ԿՒՇՂ ԸՕՏԻԿԵՒ ԿԵՒՅ ԺՂ, ՕՕ. (9) Ճ ԴՒՆԵ-
 ԿԿԺԿԻՂԸԺԵՒ ՅԻՄՍԿԺԵ ԻՂԻ ԾԵ ՊԵՆԻ ԺԵՒԾԵԵԵՒ ԵՒՏԻՍՕՂԸԵՒ ԺԸՒ
 ՕՒԿԵՒԵՒԵՒ.

19

(21)... ԵՒԾԵ ԸՅԵ ԾԵՒԵՒԵՒ. (22) ՆԻՇԵ ԺԸՒ: ՄԻՒԿԵՒ ՅԻՆԵՒԴԸ
 ԴԵՒՒՒ ՅԻՆ, ԺՕԵՒՕ ՕՍՅՅԺՕՍԵՕՕ, ԿԻՇՕՏՂ, Ճ ԿՒՇՂ ԿԵՒ ԵՒԵՂԵՒԿԵ:
 ԺՕԿԻՄՂ, ՃԻ ԸՅԵ ԾԵԿԵԿԻ, ԾԵ ԺՕԿԻՅԿԻ, ՃԻ ԸՅԵ ԾԵԿԵՒԵՒԵՒ. (23) ԾԵ
 ԺԸՒԵՒՕՒԿԵ ԸՅԵ ԾԵ(ՆԵՒԿԻ) ԿԻՇՅԵՒ ԵՂԵՒ ԵՒԿԵՒԾՅՕՒԵՒ, ԾԵ ԺՕՃԸԵԿԵԿԵ
 ԺՂ ԾԵ ԿԸԵՅԻՕՕՍՅՅԵ ԿՅՅԿԵՒ ԻՂԻ? (24) ԾԵ ՆԻՇԵ ԲԻ ԺՏԻՂՕՅԻԿԵՒԾ ԺԸՕ:
 ԺՕԻՄՂԵ ԿԻՇՅԵՒ ԻՂԻ, ԺԻՇՂԵ, ՃԵՒԵՒԻՂԻ ՆԸԺՕՍ ԸՕԻ ԵՒԵՒՅՕ-
 ԺՂ ԿԻՇՅԵՒ. (25) ԾԵ ԺԸՕ ՆԻՇԵՒ ԺԸՒ: ՕՕ, ՆԸԺՕՍ ԸՕԻ ԵՒԵՒՅՕՒ.
 (26) ԴԵՂԿ ԵՒԵ: ՃԵՒԵՒ ՆԸԺՕՍԵՒՆ, ԺԻՆԻՇՂԵ; ԵՒ ՃԵՒԵՒ ԸՅԵ ՆԸԺՕՍԵ-
 ՏԻՆ, ԾԵ ՃԵՒԵՒԻՂԻ ՆԸԺՕՍԵՒՆ, ԺՕԿԻԿԻՄՕՒՆ ԺԵՒԴԸ.

21

(29) ԾԵ ՆԵՂՕՏԵ ԺԸՕ ԴՒՇԿԵՒ: ԽԵԿԵՒ ՆԻՄԿ ԾԵ ՊԵՆԻ ԵՂԵՒ.
 (30) ԺՅԵ ԴՒՅՕԿԵՒԵՒ ՓՕՍՅՕԿԵՒ, ԵԿԵ ՕՍՅՅՕՏԻՄ, Ճ ԸԵՒՕՒ ԸՅԵ
 ԵՒՓԵՕԿԵՒ. (31) ԴՂՅԻՇԸ ԵՒՕՍԿԵ, ԺՅԵ ԽԵԽԵՒՕՒ ՆԵՒ ՊԻ ՂՕՓԵՒ,
 ՕՍՅՅՕՏԻՄ, Ճ ԸԵՒՕՒ ԸՅԵ ԵՒԵՕՓԵՒԿԵՒ ՈՒ. (32) ԸՅԿԵ ԴԵՂԿ ԵՒԵ,
 Ճ ԸՅԵ ԲՇՅՅԵՒ ԵՒՕԿԵՒԿԻ ՆԵՒ, ԽԻՅՏՂ ՆԵՒ ՊԵՒ ԻՂՕՒ. (33) ԸԸԵՒ
 ԾԵ ԺՕԿԻՂԸԸՒՒ ԲՇՅՅԵՒ, ԵՒ ԵՂԵՂԵՒ ԵՂԵՒԸՅԵ ԲՇՅՅԵՒ. (34) ՆԻ-
 ԿԺՇԿԵՂԵՒՕ ԵՒԿԵՒ ԵՒԵՒԾԵ, ԵՂԵՂԵՒՕՍ ԾԸՅՅԻՅՅԵՒ ԴՕՍԵՒ ԵՒԵՒ...

ոպսեց

1

(35) ԵՒԸԵՒԵՒ ԾՈՂ ԾՂԸ ԿՕՍԵՒԾ ԻՕԿԵՒՂ ԾԵ ԺՕՅՒՓԵՒԾ ԺԵ-
 ՕՒԸԸԵՒՒ ՕՃԵՒ. (36) ԾԵ ԺԻՆԵՒԾԸ ԽԵՒ, ԿԻՏՕՏԸ ԺԸՒ ԻՂԻ, ԾԵ ԵՒԸԵ:
 ԸԵՒ ԻԻ, ԵՒՅԻՂԻ ՈՒ. (37) ԾԵ ՆԵՒԺԸ ԺԵՒ ՕՅՕԸ ԺԸՕ ԺՕՅՒՓԵՒԾԸ,
 ԽԵՂՕՏԸ ԺԸՒ ԺԸՒ, ԾԵ ԺԻՆԵՂԵՒՆ (ԺԸՒ). (38) ԺՕԻՇԸ ԽԻ, ԽԵԽԵՒ
 ԻՂԵՒ, (ԺԻՇԸՒ-Ն)ՏԻԿԵՒ, ԾԵ ՆԻՇԵ ԺԸՕ: ԺԸՒԸ ԿԵՒԻՂՕ? ԵՒ ԺԸՕ
 ՆԻՇԵՒ ԺԸՒ: ԺԸՂԻ, ՃԻ ԻՕԸՅԻՇԸԵՂԵՒ: ԺՕՅՅՕՍԺ, ԵՒԾԸ ՆԻՂՕՓԻ?
 (39) ՆԻՇԵ ԺԸՕ: ԺՕԿԵՒԾԵ ԾԵ ԽԵԿԵՒ, ԺՕԿԵՒՆ ԾԵ ԽԵԽԵՒ, ԵՒԾԸ
 ՆԻՂՕՓՕՏԸ, ԾԵ ԺԵՒ ԵՒԸԸ ԾԸՇՏԻՂԵՒ ԺԸՒ ԾՈՒԵՒ ՅԻՆԸ. ՎՇՅԻ ՆԻՂՕ
 ԽԻՇ ԺԻՇԵԻ.

ԱՊՕԷՄԹՕԵ

(77r) ԳԼՈՒԴԱԼԵԱ ՅՇ ԲՇԹԴԹԱԼԵԱ¹ ԲԹԻՃԻՆԵ ՅՇՇԻՆԵՆԵԱՆ

Եկիտալարո տրտանե ետիվճողևե

Սղծճյաճեճ եոճյաճուե ա՛նե ի՛հնե յի՛ փոնըդանե ծե ծիճդչտ շճտողչանե մ-
5 երե ծճուե նղբճ հղբեիտե մնտե ճարփաթտե եռեխաթղև րա՛ր ճընղչա՛ ճաճոպիղ-
չանե ճճտանե՛ ծե շիլոբղև Եճիլոճափարղչա՛ զտտե կիճղտե փիփինեճտե ծե ոռիևճ
չիաճանե ճճտանե ճարղև ճարիճղափին՝ ճաթաբղղչանե ճճտանե՛ չիղևչե ծե ժարղիղ-
չտե սըևինե՛ ճիտանեճտե շիլոճափղղջիկ՝ սչչաթաթտե փոնըբեիղ զաթբճ. ծե րա՛
ղրաճ զաթաղբճ զևղ զաթբճ, շոևժիլոբճ փոնըբեիղտե նե՛ ժափնտ ճճտ ճնչափտե,
10 ծե արթաթղղջիկ² փիղբիղտե կղիտ-ճնչափիղղչեճղղ ճիճարտաճ ճափղմաճ. ծե զևիղաճ
ճափեին՝ ճտանեին՝ յղափղղղչաճղև.

Է՛ ճղ, ժղբաճն, ա՛նե մղղթ թաճղչաթճճճ ծե ճճճտաճ մնտաճ շոճաղղբիղ-
չաթճճ շոևժիղղղջեի շիղղթիղղչանեճ ընսչե ճղղճճաղղղղչանե՛: ծե հեճղղ-ողղչաթճճ
ճղղիղղիղղչաճ թճնե Լճղղչանեճտե, րղղղղ շոթղղբճ ընթղղչա՛ (V) ծե ճաթաբղղչա՛
15 թճնե ճճաինե՛ճ ծե ժղղղղիղին՝ Եկիլոճաթին՝ փիճինե՛ փղղբին՝ մն ճղղթ ծե րա՛ զղղբին՝
ճճճճճճճ ժճճաճ ծե Լճիլոճաթաճ յընսնինե՛ ճիտանեճտե փոթիկե զրին շիլոթափե-
Լճ աթիղղղանե՛ ա՛նճաինե՛ճնե. Է՛ ճղ ժճճ-չղղղղաթճճճ թճնե շմն փճտանե ճոթ-չղղ-
ճալառանեճճճ³ ճըլթղճճ ժճճճիղին՝ ճճճաղղղղ իղղին Լղղղղղղղղղղղղղ՝ ճալոթաթղղճճ
20 Լճիլոճաթ ծե Լճիլոճաթաճ շիլոճանե՛ մնտե, ժճճ զաթաթաճ ճաթն-ճաճղղիղղչաճ
ճղղղղղղ ժճճին, ժճճղղղղ զթղղղ լճճղղ ա՛նե ի՛հնե յի՛ փի՛ն.

Կա թրինղ կըր, Լճղղղաճ զճղղաճ. շմն հեչսչր յս թճճ զևղ. ծե յս ճճճճ
ժն ճոճղղ զղղբիճա՛ ծե զևղ զևղ Է՛ ճճճա՛. ծե րա՛ յղղղ յղր, մնըղ ճչսղղաճ
ժնտե ճնճճաթաճ շոչաթճղղղղ⁴ մառանե Լղղղղղ շոթաինե՛ շիլոթափանե. ծե շճճ-
ճղղղղ յղր Լճղղղ զրին ճղղճճաթաճ մննե. ծե յս յղր չղղճճաճճճ շոևթաթ-
25 աղղչանե ճղղնե՛ մննե, ծե շիղղղիկոճ⁵ րաթաթաղղղ շիլոթա՛⁶ ճն ճնճճաթաճ մն-

¹ Գլոցճճ. ² Լճիլոճաթճճճ B; Լճ շոթղղղղղղղղղ C. ³ Լճ-ճղղղղղղղղղղղղղ. ⁴ Լճղղղղ-
ղղղղղղղ. ⁵ Լճղղղղղղղղղղղ. ⁶ ճղղղղղղղղղղղղղ.

կրեւնքի. (78) թէ ոյս ղեղ որ փղիթ¹ ձգված² գարտարող. ք ծածկեւ ծնենե կտախտե
 ղը, փ ոյս ղը ճրեւտըարդոր եղրեւե կտհրեւ օրեւ ինրեւ ոյ փղեւր.

Ծէ դօր ոյս ղը բտղվածդրեւ թտրեւ, թեւդճըզսծէ ղը ճճտտտ փիւտտ
 փտեղղ ղսնրղփղզեւ. դեւսծէ փեւ ճեւ ուլթտ ոյ թտե ճարճտտեւ, փ ճճտտտ
 րիղղզեւ ճճտտրիղղ փտհրղզեւտեւ, ճտտ սճրի ճոդտտ ցրեւ տտաղղթէ ճէ տփալէ: փ ստտ
 կըլտ-ճալլէճոյս, ցրի ղը փտտալթղղզեւ կըլտեւ, ճճ ղղղղթթղղզը, ղեւնճտտրղղ ճղ
 թրեւ-բոճճղստտ ցրիտտ ճրճեւտ ճէ ղըճեկրեւ, փե րեւտտ ճեւ ճտտտտ ցրիտտ ճէ
 ճտտտտղղալի ոյ ճէ ցրիճէ ճրճղզեւ ցրղրեւրիղղթղ, ճտղղրեւ-ճսճրղղղղղղտտ, սլտ ոլղ
 ճէ րիճրի ղեղ ղեւետտղղալի կալտեւ թճրեւ: ճրճրեւ ճրղղ, ճէ գարղոր կեւսղղզեւ ճրեւ ոյս
 ստրեւ ճրճեւտ.

Ծէ ճտտ ճոդտտ ցրեւ թեւսարղթէ բարեւտ տալլեւեւ ճտտրեւր ճէ ճարղթէ բըրտ-
 փրճ ղալղեւճ ճէ ղեւիճթրճ, փտրճրղիտտ տտաղղղթէ փղեղիտտ. ք հղղեւր ղեղ ճճտտրեւ
 ոյս կեւթղղեւտտ տեւե ճրղթրեւ տալրեւեւտ³ կըլտտ (v) տեւե ճալլէեւտ ճրեւտ: փ
 դեղղեղրեւ ղը ճրճեւե հղղեւրեւ տեղղրեւե փեփտեւ. ճէ դօր տեւե-թեւտտրղթսծէ փթիլ-
 տտ ոյս տալլեւեւ, ղրտտ ղը ճէ րղղեւ, փ փճ ցալղրիղղ ոյս թեւ ոյ. ճէ ցթեւե
 ճրեւ ցրղղղղղղ ճէ տփալէ ճտտ: փկալղղալ բեւեալթ⁴ ոյս, րղղղղղ ոյս իղճճէ ղստեճ,
 ճէ փկալղղալ ճրղղրեւր ոյս, ճրղրեղ կեւրղղր, ճէ ոյս ոյս իղճճէ ղեւթըճ.

Ծէ թ: ցրղղղղղղ ոյս ճարտրիղղղղղղտտ ճրեւ, րղղղ տաղղրճ բըրտեւ ճեւ կեւտ-
 ճեւ փղեւե ճէ տփալէ: ճրղղղղղղ ճղ, ստտ, ճրղղղղղղ ճղ ճէ հալ թեւրղղղղղ փթիլ-
 տտտտ տեւե կալտե: իղճե ճէ հալը կըլտտ ճսնրղղղղղղ ճէ ճսճալլղղղտ տեւե ղըսթղ-
 ղեւ իղճե ճէ հալը ղեւնճըճրղ ճղ, ս ու ու իղճ ոլ փղ ճէ ճրղղղ կալտե իղճե
 ցղղղղղ, ճէ հալը ճճտտտղղղղղղ փրղղղղղ: ճէ կեւրղղղղղղղղղղ իղճ, փղ, ճէ հալը
 ցղղղղղղղղղղ կրղղղղղղ իղճ ճէ հալըճը ղըրղղղղղղ ղալտե-կըղղղղղղ իղճ ցրղղղղ, ս
 ու իղճ, ճէ հալը ցտտտըճրղ (!) կեւրղղղղղղղղղղ իղճե ճրղղղղղղ ճէ փղղ, ճէ
 հալը ցրղղղղղղղղղղ (79) րղղղղղ իղճր կըղղղղղղղղղղ ճրղղղղղղ ճրղղ, կղղղղղղղղղղղ-
 տեւ րղղղղղղղ, ճճ ճստտրղղղ ճճտտտ ցրիտտ թճրեւ կալտ ճճտտրեւ: բղղղղղղղ
 տրեւ իղճրեւե կըղղղղղ ճէ փե ղեւրղղղղղղղղղ ճճտտտտ ցրիտտ ճէ փղղղղ ճրղղղղ
 կըղղղղղ, փտե ճրղղղղղղղղղղ ճղ փտրեւր ղեղ ճճտտրեւ, փ բտտ ղեղղղղ ղըղղղղղ
 տըրեւ իղճե ցրղղղղղ, րղ ղըսրեւե, ճէ րղ ճարղղղղղղղղղղ ցրղղղղղղղղղղ ճըղղղ, ճէ
 րղ տղղղղղղղ ղեղղղ ցրեւ. ճարղղ, ս ու իղճ ոլ փղ, ճէ ճրղղղղ ճղ, ստտ իղճ, փ
 ցրղ ղեւ ս իղճ ճէ ցրղղղ: տղղղղղղղ ճրճղղղղ: սլտ ոլղ. բի.

1 ԴՅԵԹ. 2 ՅՅՅՅԵ. 3 տՅՅՅՅՅՅՅ. 4 ԵԵԵ.

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ
ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Ծե ծախտն ձգծեալս ձեռ զիկ գարդար ծաբրեմե քալսեանն ծե անխալիս
ին րդիս ցրծտոյցրտ րեմա ըրե՞մ քեառնե էմն, մի էմե էնն ինրնե գմեռե՞ ծե
նոտո, մի ոտնե քիղեհոյեռնե արե՞մն, մոր-րդ քալմուրեա ճիւն-ըրալիս. ք ծաբրեմե-
նե ձեռ րոք ղեմե, րո՞ծ քիղե կեղրտ-կեղրե, ցմեռեմ ծե՞ղմաքե, մե րդտրսն ծեռալն.

5 Ծե ծախտմե ծեռ. լոյ ծե անխալե ծեռ: ծախտն ձգ, (V) մի քեառ, տալ¹ մորնե հեոյ-
կեռնե՞ ըբե? ք ձեռ անխալե ծեռ: անրո՞ծ մի րեմ ձղ քիղեհոյ ծե ձղեմոյ տարն-
նոր. ծաբրեմեռնե ձեռ անխալե: մեա ըրոմձեռն կեղրտ? ք ձեռ անխալե: ձեմոնե էնն
կեղրտ իղմո. անխալե ծեռ ծաբրեմեռնե ձեռ: ծե մորնե քիղալ ո՞ք ոմեքքալիոյ? լոն
ձեմոնե անխալե: ոտնե գարտնե ցրմալմոյմե լոյ քիղե ձեմոնե ծեռնե աեհե ծե կա-
10 տրնե լոմոնե, ղեմեռնե ոք ըցմոյքե. ծաբրեմեռնե անխալե: հեմեոյրոյեռնե ձեռ արե՞մ
նոտեմ? ք ձեռ անխալե: ող, ձեռ րե՞մո, մի էնն րդ ոտր ըղլմեմոյր, մորնե րդեմոյ,
մե ծախտնիկ քլցքալտոյրեռնե ծե ըմոնոյրնե. ք ծաբրեմեռնե ցմեռնե մեռ ծե-
մեմոյքե, րո՞ծն ցրդոմիկ րդ քիղեմ ծե քեմոնն կղմոտե.

Ծե րոք ցրդոմե րդ քիղեմ եհրալեմ, րիմա՞մ րդ էմեքոտե կեմոյոյ ծե ձղ-
15 րդե ծե ոտոտ ձեոտո էկոյ՞մ. ծե էոյրմե ցկեկոյղլոյեռնե ձեռնե գմոյոյ քոմոյոյ ծե
ձեք՞մե կեղմեմոյ կե ծե ցմեռնե ծաբրեհոյքե լոմոնե ձեմոնեմն. ծե մեմե-րմե
րդ մեռ լոյ, րդոտ րդ ծե կալմոյրնի րիմոնե ծե անխալե ծեռ: քոյոյեռն ոտոտ, մի քե-
առ, մի րեռոյեռն կեղրեքալ(80) կղե² էեհրնե ցիմեռնե ծե էոյե մոյրոյ ցիմ քոմ
մեռքոյոյ կեղրեքալ, ծե էոյ ցիմոյրնի իղմո ծե քեմոյ ոտոտ ծե մեքոտե րեքոյոյ
20 ըքալմոմիկ իղմոյեռն, ծե քմքալե³ ըքա ցիմ քոտոտ էեհրտ կոյոտո ցիմոյ. ք ձեռ անխալե:
րդն գարտնե ծեմոյեմոյրեռն, մադոմեռն⁴ ցրմալմոնե մոյ ծե կալար ղեկ ծեռոյմե իղմ
աեհե,
րդն ցրմոտո մոյ մոմեհոյքե իղմե՞մ ծե րդոյրե ցրեմեռնե կեղրեքալ քիղմոնե րդոյ-
րե կղտոտոտ ծե րդոյրե ըքալմոյոյ, ծե մեքոնեոյ քեռնե իղմնե կալոնե իղմոնե ոտնե, մի մոյ
ցղլմեմոյրեռնե էոնեռնոյեռնե մեքալմոյոյմե՞մ ցրդոյրոյեռն ոտնե ըքալոյոյրնե ծե ցղլմեմոյրնե
25 կեղրալոյոյ կեմոմալմոյրնեա՞յոյ ծե ոտե՞մ րոյեմեոյր ծե րոյեմեոյր մեռ, րոյ-ղեկ կալար
իղմ աեհեռն րգն, ծե րդ էնն ոտր կեքալմոնե, մորնե ոքալմոնե մեմոյքե մե
աեղ. էն.

Է՞մ ծաբրեմեռնե ձեռ անխալե հղրեմնե ձեռ: քոյոյմոյ, մի մեքոտե ցմալնե:
ծե ըքալմեռնե⁵ ցրդոմեմեմ ըբե ցիմ ծե կեքիոյոտե կեքեհքոյոտե, ծե էնն րդ
30 ցիմոյ ծեռոյմոնն մեքոտե, (V) ծե ըղրեմեռնե մեքոյրնե իղմոնեռնե ցղլմեմոյ ցիմ. ք
քիղալոյ րեմոնն ծե քեմոնն, րգ իղմ լոյ մեմոյքալ ծե կեքալմոյոյ. էմեռ քոտե լոյ
էոյրեմոյ ցիմ, մի րոք ըքեքալմոնն կալոնե իղմոյ, րգ ցիմ իղմե ըքալմե՞մ ծե ըքեմոտե-

¹ տշ. ² կոյոմեքոնն. ³ ըքեքոմեքոյ. ⁴ էոյմեմեմոյ ըք. ⁵ ցղլմեմոյ.

որչո՛ւ ք զդն, աւ, ընե՛ալառ զբարդառ ճ: ձկմե՛տառ, կե՛ադ ցն իղձե ճ քն
ձնեռ, ս շոռ դկտե հեզալլառ ձնեռըռ զկալինր, հալ ձտեղըռ, սս, ս կալա իղ-
ձո քրոտ: քրհառ քրհ քնե, ճ հալ ճեժըժղ ձղ, ճ հալըժը: լոժոլոլժղչն կալա
լոլձո, ճ հալը քղտոկալմիլղչն զսնղչըռ իղձո ախոլառառ կըռ ճ քոլառ ճ
չտձառ կղոնառ ձղո, (V) ս քրհձեձո քնե, փղ, կեխղչըռ իղձո, ճ քրհ ըտ կըռ 5
ալկալհոտո ալկալհոեձժղ.

Է տղաբոնս յա ձնեժղոտ լոժնեռ ձն ճ ձնեղձե կետկալձառ ալտե ճ
լալառ ճ ըձոլձե ճ լալտե կառառ կըլալառ ճ արըռառ ձնառ ճ արըռո, 10
ձոլըժղն ձալոռ ձն է քրոտ ձոնեռառ. ճ շոռ կեալըձո զքձարձե քոլոլե
կըռառ ձնեռեռ, լը քրոչոս ձձո ճ կըլհոտո քձ; ճ տձառ ձնո, լը ալտառ 10
քղտառ յա, կըռոն ձննր դոլըժղ, լը քղըռո, տալառն ձննր ձնըռոնն ձեժըռ-
աղըռն, ճ առոնե ձննեռըռ զքձարձառ շո զղըռառ ճ քնոլառ կալառառ
քձո, ճ դնեռ ձնո յա, լը կնըռո, լոժլոժն տալառառ ձնառն, լը շոռ-լոլղ-
տո. ճ դնոլոլ զալըռ կըռոլոլառ ձն լոժառ ճ զքոլը-ձառըռ լոն ձն. ճ
հեռոլոլոլ ձնո, լը զնեռ, ինձե զալըռ կըռոն ձն կըռոլոլառառ. ճ յոլձեռ լոն 15
ռը քրոլըլոլառ ձնըռն, ճ քոլալնոլոլոլոլ տալառն ձննր, ճ զըռառ քղոլ առոն
ձննեռ (ՏԷ) քրոլըռըռ. ք տալըռ շո ճըռառոլ, շ ղոլըռ ճ տալըռ ճ տալըռ, ս:
ձնալըլ ձղ, սս, ձըլոլ իղձո, ձալըլ, սս, տոլըռըռ: ձնո, ս լըլ քնն զըլձե-
տըռ ձըռոլոլառ կառառ կըռառ. ճ կալոլ ղոլըռոլ զոլ ձալոլառ-ձալոլոլառ սն: ձո- 20
ձնառ ճ տըռ: սս ալըռառ, ձոնըռըռն ձոլառ ճ քն ալոլոլոլառն տըռն, ձոն
ձեժոլոլ քոլնեռ ճ ձոլառ կըռոլոլառ (!) ձալժղըռ, տըռ շոռ զքոլոլառ զոլոլ-
լըռն քրհնե, ճ կտալոլառ զքոլոլոլոլ ճ զըլըլ քրոլոլ, տն ձեռոլոլալըլ քրոլոլառ
ձոնեռ ձն լըլոլառ, քրհոլըլ, սս, ձեժոլալ լըլըռառ շոն տըռ ճ ձալըռ իղձե 25
ճ քրոլըլըռ ձղ սչոսո ճ ձոլոլոլ քրոլոլառ կալոլ ճ հալ ալըռ քըլըռ շոն
տոլըլըլ իղձե, շ ձղ ձալըլ տըռ, տըռ լոլոլառ ձըլոլառ իղձե, տըռ քոլ-
լըռ քոլոլառ իղձո ձըլոլառ ճ զալժղե տալոլառ լոլոլըռըռ իղձո զըլ-
ալըլ.

Ճ քն տըռ լոն ձոն, շոռառ առո տալոլառ լըլըռըռն ձոն ճ ձեռըռ տըռ
առըռ (V) է լոժնեռ ձն քոլոլառ ճ զնեռ լոլոլառըռ ճ քոլոլառ զոլ ձալ-
ըռառ տալոլառ. ք հղըռոլոլառն ձն քղոլոլ քրոլըլ զնեռըլըլառ ձոն-կըլըլ, ճ: 30
ձեռըլըռ ձոլ ձալըռառ ձն լըլըռառ, ճ սոլոլ զքոլոլառ լըլըռառ զոլ, ճ զքձարձե
լոն զոլ, ճ քոլոլըլ շո յա ձն տըռ լըլըլըռ. ձալըլ ճ սոլոլառ ձն: զըլձեռըլըլըլ,
տըռըլ լըլոլըլըլ¹, լըլըլըլ. ճ ձըլըլ լըլըլառ զոլ ձկմե՛տ. ճ ձնըլ քըռն ձոլըլ-

¹ քըլըլըլըլ.

7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

1 აბყუავებულო. 2 კვროთხო. 3 ვანხასვენებულო. 4 წებმკვრებ.

Ծե տֿիւ լոն՝ ճն՝ ճմեծօսաց ցրհ, սս սս իղմս, մն ճբմարջբւծի տւար ցրհ ճբդ-
րեակ ցրհեւ, մտր ճմբարտտւ րտր ճմբիբրբւծ ճւ բլբարնիզ, ճեհիվիտի իղմ
րպտավոզբւ։ ճբմծիզ ցրհ, մ լոմբ բւծ, ճբիզ ցրհ, մ ճմ բւծ, ճրրղմծիզ ցրհ,
մ եւրղբ բւծ. սս, րտե ճբար ճր ցրեարբւ լոզեակ եւտարե-որցրեւե ճւ մե
մղմ ճեծօսե ճտղբւծ եւրղարտւ ճւմեւեւտւ ճւ Բրեւեւտւ ճւ Բրեւեւտւ լոմեւեւտւ,
մտ բեև երճերղբ¹ փղեհացրեւ² ճմբմբմբիտւ ցրհեւ։

Ծե կաբւծ լգս մեևե ճմեծօտ քմեւ ճւ տմիւ։ Բ մեմրե, մտր-ղջղ ճբիվի
վիվղ րղմբտւ ցրհտւ, ճեհիտղ ճւ Բիտղ կեիմղտւ մեւտտավե, Բեւե-ղջղ րիմե,
մե ճբմարջբւծս ցրհ քարղտր եւիմղտ ավեւր. սսմ ցրհեւր լզր ճւ ճարղմ լղմմե.
(V) ք լոն՝ ճեհ տմիւ ճբմեկե։ ճեւ։ Բեւ ճեև եւրղար ցրհ, Բ բեւրս կավտւ? ք
ճեհ տմիւ։ քրեղիվտ, ճտրբեւր ճիվեւեւտւ։ ք լոն՝ ճեհ տմիւ։ եւմեւտ բեև
քսււ քրհ, բեվ Բեւր ցրհ? ք ճբմեիմե ճեհ տմիւ։ ճրրղմծիզ ցրհ, լո մբղր-
տս փղեւ, բ-Բղ-եւվիվի րղմբտ ցրհ լղմբե, մե ճբմղմ ճեհրեւիղիս ճւ քարղ-
տրղ ճբավտս ցրհ իղմ. ճւ րե բ-Բղ-վիվիվի րղմբտ ավեւր փղմեւեւ ճեւեւ,
ք ճեհ րղս երվիվե։

Ճր ճբարտտւ ճեւտտտւ եւքար ճավղ ճւ ճվրղեւ իղմե քտրտի, ճր
քտտ կբւտ րղմեւր (!) ճւ րղմրն քրվտտ րեւ-բմղմւծ իղմմե, ճրե քեւտտմ,
ճւ ճեւտմբւ, ք ցրհ ճեղ ճր; բեւրե քրվտտ քրտտ լղմտ քրքմւււււ, ք ցրհ
քր-բւ-ճեւ ճւ երվիվիղի իղմի րղտղի ճւ քրջտ իղմտ եւ մեւեւրղի. ք ճրղվի
քրի ճրքմեւրե, մ քրղտտ րեղմեւււ³ բեև քսււ իղմ, մեւե տիվեւ եւրեւ.
ճր րեւ, մարտր ճեւղ-մարբիղր ճվտե կբւտե ճւ քրրեւրղի ճրե-
տիվեւ (87) քսւււ⁴, րմե մբրեւտիւ քարղտ կրտտր ճտր երմեւտտւււ
ճւ մբրեւտր ճվտրեւմեւ-քբւ ճտր, մե բե ճվտրեւմե-քբ ճրքմեւրղիւ ստրեւ
ճւ ճբմղի երմեւտտտւ. ճբրե երքսււրղ իղմ երքսււրղտ ճտր բե ճւ մր-բւ-
ղմեւրղիւ ճեւտտ լոմրեւ լղմ մղմ. ճւ րե ճբւրտր Բեւ մրբե քսւււ
և ճւ քրե երեւր, քրեւտրղ ճր քրբւ ճվտե լոմեւ ճւ ճբմղ-մարբիղրի րղի
քեւտ ճւտտ լոմրտտ ճւ րղրբւ քրղիւ ճտր ճւ րմե ճվտրեւ-տիվեւ քր-
րեւրղի ճւ տարբեւ ճեւտ լոմմսււււ ճբմղ-մարբիղր ճեւրղեւ. ճր րեւ,
մե ճեհրեւրղի տիվիղիւ ճեւտր ճւ մբրեւտր ճբււ ճեւտ ճւ քրղիւ ճեւտ
ճեւրղի ճւ րղրի րղի ճեւրղրղիւ քրղեւ երմեւտ եւիմղե. ճւ սղե
լոմե, մարմ ճւ ճեհրեւրղիւ րղի, ճւ լոմրղիւ եւրեւ վրղտեւ. ճւ մեւե
րղմ քրվտր լոմրտրղիւ ճրղմեււււ ճվտրեւ, րղր ճեւ տեւ⁵ եւրեւ,
մե մտտեւր եւրտ քեհրղեւիղ, (V) րղս լզր ճեւ երիղիւ.

¹ Երեւանի թանգարան. ² Գրեթե Երեւան. ³ Երեւանի թանգարան. ⁴ Երեւանի թանգարան. ⁵ Երեւանի թանգարան.

5 Թեցրևի կծուեհե պլչախաթաճեի ծեհ ծառղց՞ զսխի ծիծի ծե բուբրևս ծից լափուսե՞ս
 Ծե կծուեհե զղկիտբա՝ արտաթ ծե քղտիպաթ ծե ցուեղծղցե՞մ ՚ղջ ծեև ցրեհ, Թե ծապտսև
 ծեև ցրեհ ևռաթսաճաճե ծաթ. ք ծըբեթբբաթաճե ծեթ արղև, րբ-ըջ պլչուծեհե ծեթ ծե-
 10 քաթաճեհ. ք հղբեծեծեի ծեհ բարաթաե հղբե՞մ ծե Թիբ: Թաթ-ղջղ ղբծ, աս, աս, ծեբբաթա
 5 ցրեհ ծիլմծիս, (90) ղբհպղեղի կծաթղղաճե¹ իղծր, Թ քնծեծր, աս, արղբրտբբթ ծևբաղկի-
 սսեև փղզրեևև: Ծե բսևբեթղզրեևև, ցրղբաթ ծե ղբծեծղց ցրղի, աս Թս իղծս, ծղ-
 15 րբրղի ծղ թպբթր ղևղ թպբթս՞մ հեթաթև-ղղզրևե², Ծե ցղծծսևղ ծղ ևբծսևղթր ևաթաև:
 ցրղրևև թծրևև, ծարղծրղի, աս, ևաթր քնր թե՛՛՛ կաթսղղղթե՞մ թպթաև բծրև, Թե ղբհր-
 Թեծղբս ծղ Թաղթր ՚ղջ կբբր, Ծե ցղծծսևղ ծղ ղբեհբթղղաթղղաճե թպթաև ծրղի ծե ևա-
 20 Թաևև թծրևև Ծե ղբհիծրծիծղ ծղ թպթաև բծրևղբի ղբհրաճե ղբսծղղե՞մ ևբաղկախ՞մ Ծե
 Ծեբծղղրղղ ևբթրծաղխղղաճե իղծր Ծե ծղբղ րբր Ծե ղբեհբղծղ իղծղբի ղսծրբա՛ ծե ծըբեծղ
 ծղ Ծեծղղրաճե ցրղրաճե ևբաղկախ՞մ Ծե բթ հեթղթ-ծղղ ծղ ևբղղաթաճե ծեծրևևճաճե Ծե
 Թրևևճաճե Ծե ևաթաև թծրևևճաճե, Թ ցրղի ղբծ հեթաթաև ծսսղղծղթր, Ծե ցրղր բսև Ծր-
 25 ծղղաճե անթր անղ. բի.

15 Ծե րբ ղևղ Թիբ թն ծեհ, ցղբծսևև բծղթր ՚ղջ, Ծե ծարղծե ղծղծր ղծաթ
 հղբաթ Ծե բիլաղիճե արսևև ծրևևև ղաթծղղաղի կծրղղրղրթթթ ակծաևև-բղծե՞մ. Ծե ծաղի-
 Թաղղղրղղ ղբհպղևիծղև կծաթղղղբի ՚ղջ րղթաճե Ծե րղծփպաճե ծրևեհր, Ծե բոծարղծե ՚ղջ
 թպթաև ծրևղբի, բծիծղղաճե ՚ղջ Թե Ծե ղբպաճե: ար ևաթղղրև, ցաղղիղթղղղաճե ցղբծսևև, ցղ-
 20 ճսևև ան Թեթր Ծե ղբծղղ-ցղբծղբաճե. (V) ղնիծիթաղ ծղ, փղ, ծեծրծղ ծղ, փղ³, թպբսաճաճե
 հեթաթաև ծըբղբթբծղղզրևև ցրղրևևճաճե, ծրկղղի ծղ, ծըբղբթբծս, ևաթաթևևղբի Ծե ցղծր-
 թղղեծղղ-ծըբաթս՞մ-ցապաթ ծըբղթթաթ⁴ ցրղի, Թ ցրղի կաթսղղղաթ ղբծ անղ. Ծե ղևծե
 25 րա, Թաթր ղբպաճե: ծարղծ, ծեծրիե, ևևևաթղղղղաթևև ղբսևևև; հղբեծ ղբծ ցրղի, Թ ղբհր-
 ցեհղ; հղբեծ ղբծ ցրղի, Թ ղաթիծղղաղի⁵ ծրաղղ; հղբեծ ղբծ⁶ ցրղի, Թ փթթաթղղրևև
 ցևկաթս՞մ; հղբեծ ղբծ ցրղի, Թ քծրևև ասրևև բողղբե՞մ ՚ղղղղ. Ծե ղևղ րբե՛՛ ղև-
 30 ծս՞՞՛ րթևև ծեև ևրծեթղթղղև, Ծե Թսթրծղղի րթևևև ևրծեթղթղղև ղրաթևևև ասր ինր րթ
 փղ, ևաթևև բաղղաթծղղբև բաթևևև, Թաթրղթ ծղծղղզրևև Ծե կծիծղղզրևև.

Թե ղբաթ⁷ ակծիլաթաճեի Թաղղղթևև ևրծեթղթթ⁸ ՚ղջ փղև բոծևևբծղղղթթաճե, Ծե
 կծուեհե ծըբաթաթաճե ծարղղաղղթե՛՛. Ծե բծրևև ցղծծղղս՞մ ցղծրաթաղղի՞մ ակծիլաթաճե ՚ղջ,
 հաղղղղղղ րարղթր ՚ղջ փթաթր փղթև բոծևևբծղղղթթ րիծրղև, Ծե կծուեհե թծրևևճե ծրև
 30 ծըբաթաթաճե Թթրևև ծսիլղթաճե. Ծե ղբհրարղղղի ՚ղջ ցրծիլղղ փթաթևև, Թե ծաղ բա-
 ևծաթաթև ՚ղջ. Ծե րբ ղբհրարղղղև, Թիբ ծեև ծեթաթև ծղղթծրծղղթև: Թեծրաթևի փղծր

¹ չըլղղղղղ. ² Բոսթոն-Լոնոն՝Ն. ³ չՄ. ⁴ Ձղղղղղ. ⁵ Զղղղղղի (Չարաղղղ Նրա ձղղղ).
⁶ Նար]. ⁷ Թիղղղ]. ⁸ Սոնրաղղղղղ.

յգին ըստւարտ, ինչ որ զձեր միղե, ծծցածեօղե (Յ1) Ենչրանտե սախտե տեհե. ը
 րն ձեհ ստիպալ: զորղծեողչ, ժմու, սկիւղտալ հեհմախտող յաղծեթ մի, ձալուն ձյ
 ձլտիղծ, մե աստղտեմ րտաւա, մե կալտ իղտ ետրգրեհս Էճոտե ձե շեհեկալ-
 հիլլտե. ը ձեհ ստիպալ: րտաղ, ժերթղիւր շիղչալե, ինչ շրտաձի շղի.

Ծե րն ձեհ րտա տալլտեմ ձե տիպալ: ստու, մի շեհ ձե փիհե արգալտե ժար-
 օղչալե շղիհեա՞տե ձեալուցեմի, լեմնիղ Կձեա ղղծեողչալե իղմեա, ձե մաղմաձե հոմար-
 կտալս յաղի յաղմալե իղմեա ձե փոր լեմնիղի¹, Եսաղի շաճիւր ձեահ: ձե մալ
 Ենհոս հեհտղտ կաղտեմ իղ շաճիւրալե ղիտղեհե շղիհե, ձաղ ձե Կարղտ
 տալլտե շալտե ձեալեա; ձե մալ րտա կաղտե Կհե, շեհեօրիղ ձալեղիղտե
 կաղտե իղ ձձեչտեա՞տե սլեւեօտա՞մ, զորղծեողչ շղի, սա; ձե մալ Եաղահս
 ղիտղեա կաղտեմ իղ ձձեչտե ձե շալեւիլե ձե ձարղտս յաղի յաղմալե իղմե-
 ա, ձեհնիղ ձե կալտե ձե Կաղտ: կալտիղչա ձե կալտ շղի րեա ձե շղմեօղ
 ձե.

Ծե րիւ շղ շեհ րտաղմալ, սիմե օտղտե մալ Էճոտե ձե, րմե Կո շղ
 Կարղտ ձաղ (V) ձե Էճոտե արտե կե տալե ձե րղտ շղալտղի ձալուն ձե
 տեհե, ձե ձե տե հղալտղալ շղ ձաղ, րե ձիլմալ. ձե ձարմե կալտ րեա
 շարտե շաղմեա՞տե ձե Եմաղտալ Ենչրտեա, ձե ստալղտ հեաղտեա շղտալու
 կաղտե ձե. ը ձեհ րե րալտե սի ձաղմալ մալտալ, շղղչալե ձե շղալտալմե.
 ձե ստիպալ: ձեհ սի: ձալմալա շղմե, ձեալե, տե ձալտղտա! ը շղ մաղալմե
 ձե Էճոտե-սլալալալ Կղտալ սղեա՞տե ձե րտա ձեալալեմ ձե տիպալ: ստու ստու
 Կղմ ժարղիս, զորղծեողչ շղի, Եենսալտղ տալլտե իղմ, սա ստու իղմ, լեմնիղ
 ձաղտալե շղիհեա ձե ձալմեալ Կաղտե ձե օալալալ իղալ շեհկալտիղչալ — Կղի
 մալ շալմալալ շղի. ը սի ստիպալ: Եա կարղտ մալ րալալղ, մալմալղալ
 Կղմե ձե սղալալալ տալլտե շղիհեա Եղալալալ ղի Ենչրտեալ իղմալ.

Ծե կալտեմ տալլտալ ստիպալ րն ձեհ: Եր, ստու, զորղծեողչ շղի, ձալալալ
 Եղալ Եղալ ձալալալ իղմ, մալալ Եղալալալալալ ղալալալ² իղմեա ձե սալալալ-
 տալալ իղմեա կղիհե, ձաղ ձեա ձալղղղալ շալալալալ. ձե սկալղտալ րղիղ շղալալ-
 մի կալմալալ Կղի կաղտալալալալ ձե կաղտալալ (Յ2) ձաղալալալ շղիհեա՞տե շալալ
 շղի, սա, կաղալալալ ձալալալ ձեալ. ձե ստիպալ ձեհ սի: Եոմղ, կաղալալ ձալալալ,
 ինչ շալալալ-Կղալալալ ղալալալալ. կաղալալ Կղի, ինչ տալալալ Կղի շղալալ ձալալալ-
 ղալալալ ղալալալալ. ձե Եր Կարղտ րալալղ, ձի ղալալալ շղի. ձե մալալ րղտ
 ձալալալալալ, մալ-րղ-ալալալ շղի. ձե տալ րղիղ ղալալալալ Կարղալալ շալալալ ղալալալալ:

¹ ԵՆԵԹԵԼՆ. ² ՇՆՄԹԵԼԱԿ. Ե ԵԵՄՅՅԵ ԿՅՆԵԼՅՅԵՒԵՆ.

յրհե կեզդտուե պրհուե ճպկեղիցյուե, ծորեհիցս ձեև կարդար տըարեա ճրհր, ծե: դեղ
 ճեծադըլըճս պրհ, Ի՛ տու: շեղրտանր ճարմդր րուհե-ճուղըղըճ պրհծ: Ծե՛ Էտուսն տարր
 պրհր ծե՛ թեծտոսն կեծստըղծ, ք՛ կստըրն պրհնր րպակրհ փրգեհե, Ի՛ն Ի՛տար պրղըս
 ժալեաաու: պրհուե, ճարսն ձեհ կվիեղըճ կրհուե ճրևեա, Ի՛աաը: դրհըղըճն¹. Ծե՛ Էճրնտն
 5 հրըճ Էճ Էրհ, Ի՛ ճեհեհըճտու: պրհե քրհուե ճարկեղըճ պրհ ճսճորտու: Ծե՛ կեճը: Է
 րկն կարտար ժալաու: պրհուեա ծե՛ թրըրն թեճըլըճ քրհուե, ճսկն կսլար կստըր Էճ
 ճուղըս², Էճ՛ ճպկըճսըճ Ծե՛ ճըլըրճ կսլարուե թճրուե ճուղճ ԳրըճԾտսն. Ծե՛ սկկղտալ
 դրհնղ ճըճճսն քրհ՛ տարըԷ: քրհե, րրկնղ րըր կարտուեղըճ կստըրուե, Ծե՛ հրըճ
 րկն րըր կետըԷր, Ի՛տու: րիթըճղ ճղ պրհ ճուղ. Ծե՛ Էր ճարղճ Էճըսուե, Ի՛տար
 10 ճեհըրնեճղ պրհ (V) ճեճճպղրհտ տղրուեա: Ծե՛ կըլըճու: թու: տրե՛ ճըրեճալաու: պրհ
 տըԷ, կճրպրհրըճտղճ պղրհրիթու: Ծե՛ ճարնըլրհեհու: հրըճ Էճ պրհ, Ի՛ ճըրըր
 սկըրսճ փտըլըճ պրհր.

Ծեքրն թրհ՛ ձեհ ճուղրուե ճեճղըճն ճճըսըճու: ճեճ Ծե՛ տիփալը ճըճ: ճեճԷհս
 Ծե՛ ճղճԷհս, Ի՛հր-ղկղ ճարղղճտ ճրտըճճ սալթուե իղճուե, ճըփալըլ սփրհ կըլըճու: ճղ-
 15 սլրուե կըլրհաճուե, քրհիճղրտ կըրտար, Ի՛տու: պրհ ճեհճըճու սկըճճալղ թկ
 ճսլըճ իղճ, ճը՛ ճղ դրղըճճղըլ սնե իհե, րվ՛ փրը, Ի՛ն ճուղեհըսն տփրհ պրհճսըճ
 կուտու: ճսճըճու տփրհուեա ծե՛ ճպրհղն տփրհ ճկղճճ ճըլըճ ճրևե. դսճԾտսը ճղ
 թուե կըլրհըլը, Ի՛տրն րտն ճպ ճղ ճրսըճճ կըլըճու թուե ճրևե Ծե՛ քրճճու Ի՛-
 ճըլըլը թը՛ ճարըճու ճրևուե. դըրըլը ծե՛ դըճըլը ձեև ճըստուե, Ի՛ րըր Էճն ճըստս
 20 թր՛ սկըր սկը. Էհ.

Ծե՛ դրն թկղ կարդար Էուեճալը, տիփալը ճղթճճու: ճեհ: ճճԷս, Էտղ ճըլըլ-
 ար ծե՛ Էուեճալը կճիճեղըլըլար պրհճԷ՛ ճուրըճուե ճուղ, Ի՛ ճըճու: փրճն իղճուեա: Է
 դևճուղ Էեճըճ ձեև ճըճալը. ք՛ ձեհ տիփալը: հսլ՛ րկարն իղճԷ՛ քրհ՛ կրկղճար,
 Ի՛ Խար պրհր դըրաղ, ծե՛ պրհ տըԷ թըլըճ, Ծե՛ Էր դրն՛ դրըճճս (ՅՅ) կրկղճար
 25 ճըլըրուե ճրևեա? տիփը թրհ՛ ձեհ: սկկղտալ թկղ Էճ Էճ Էճ, Էճ Էճ կըլրհըլը կարտար
 իղճ տըԷ փրճն ճուղ, սրևե իղճուե կըլրուե. ճըքրն ճըլըճճըճԷճ ձեհ քրըր Էտու
 ճըլըլար ծե՛ թեճսկղըճ տարր թուե ձեև ծե՛ րըր րտըրըճ Ծե՛ տիփալը: ստս, հսլ՛ քը-
 ճիճըլը ճղ ճսճըԷ Էճ. Ծե՛ ճըլըլըլըճ տարր տալըճ ճըլըլարու: ճրտղ ծե՛ ճըլը
 րըր ճղթճճու հրըճուե ճրև.

Ծեքրն շեղրտանր ճարմղն ճրիճըճ ճըլըճն ձեև կը թճրուե ճըճրուեա, Ծե՛
 ճըճըճու: ճըկղրիթըլըճ ճըլը, կճսըլը ծե՛ թըլըլը: դտս Էճն Խար փրգեղ-
 30 տըճ, թր՛ ճարղըճ ճըճ. Ծե՛ դըր թըճ կրկղճար թճրուեա ճրև, ճարմղն կուրն սիճ-

¹ Գրըճըլը. ² Յուեճն (ՅՅԽԵՆ Մճճուճ Շ-Յու).

ապահոյ, ցօծեհոյ թէ ծիղասցլոհոյ թէ փտարոց կրհոս: ցակիմահոյ թէ Կղղկցածի
 ցակնե ծեւ րո թէ Կհոյ ցեհիփիհիցածի ձկտե:բտ.

Փայրի շիղղոսանս: ւորսիւ տարւ րօծիւ: Ժի թէ ցտասցտ ւորիծի իղլըԾ թէ
 լըկածի: ւիւիւրի ւիւ ձեղլըի ցղի՞՞ ւտտ ցն, աւ, թէ ւիւււ: ւիւ իւիւձցտ ցղի-
 տըղլ. թէ րիղ րիւիւ յա. զ ձղ, տղալըձս, րուտրլլաղի րօծիւ Ժի իւրուսի թէ 5
 ցտարիւղի յղրի տակիկմեւ ձեւիււտուսուսեւ իղտեղլըլցտ: թէ իւիւձցրոցտ թէ
 ձեղլըլ ղղ (V) շիղղսիւի փոփիւ, իւղտե իվիիւիւիւիւ¹ թէ ցոհոյ տարլըն Ժի իւ
 ւորրոցիղի Կտրտ: Ժի իւղլըլ: Ժի իղլըլ ւիւ, մտի Կս իւիւիղ-
 ցղտ րօծիւ Ժի ձարւուս, մի ձղալըլցտ: Ժի իւտ րիւիւիղոյ րուսսսսսս թէ 10
 ցղի՞՞սսսսսս րամրուսեւ փղն Ժիղի.

Է րո՞՞՞ րո՞՞ ղիղ տակիւ տրտնե տիիլձձղլ, ձղաղլսսսս սփիիսսսսս Ժի-
 կտրլըլըլըլըլըլ², զ ին նե ձղաղլսսսս ստիւ ինիւ ղի փղնսս, մտնս տցղիղիւ Ժի-
 ձղլըլ: թէ ալըլըլ ձեւիւ սուս իիւտո րօծիւտիտ³ իւ թէ ձի թէ սիտո սիղ: ւի.

¹ Տչնկլոկը՞նս. ² ճիւղլոկլոկլոնըսս. ³ Մ՞ճիտըլո.

ԴՓԺԴՅ ԵՆՕՒԺԻ

(72բ)

ՕՒԺՕՒԻՆԻ ԲՅՆԾԵՆԵ ԴՓԺԴՅՆԵՆ ԵՒԵԺԴԳՆԵՇՈՎԵ

Ժարդմիտ ծնվածքին զյգ զհեմեծկալտեւ ձեւ զբարեւեւ վարտեւեւ ծե զբծմիտ ծնկն
յստընե ծըսսած-ցսպարեւեւե ծե կալիծմիտ կեւտեւ յղեւանե¹, ժամատե զբծս(V)յսեկ-
հիտ կեւլվածարեւեւե. զհարյցստտ զարդարոյ իտալիքեա շտն կարտեւե ծե զյորմանտ
5 կետհարչեա կալտեւ լոմիծեա, իւծոյտալ զղըլտր շտն կեյհիոյ զյղծոյտր զսծրեա, ժամոյտն
կեւլծմիտ ծրոյտր ծե, ծե զհեարեւն զտալն, ժամոյտն վոտեւեծ ծրոյտր ծե, իւծոյտալ
ղեղ հիցր փտնըլիտ րտեւտեալն կեւկոյտր շտն, զստս ժամոյտն վոտե-
կոյտր ծրոյտր, ծեա կըհեճեղն.

Ժարդմիտ էր, ժամոյտն-ղյգ զարդհիտ² սծղեղ ծաեւ զսծրեւ, ծրոյտ վոտեւեւ
ղեղ հիցր փտնըլիտ, ժամատե-ւոյ յիհիոյտ ծիծղեւե ձեւ փտնըլեւե³, զբեհե
կեւլոմալկոյտր զստս ծրոյտր տալիոյտ վարտեւ զարտեւ ծե հալ վոտեւեւ ծրոյ-
տալն, ծալըղոյտր զվարտեծ վոտեւեւ զկոյտր շտն, րտեւեւ-ւոյ վարտեւե
10 զվեւրեա իւլիոյ տարեւե զհե, իւծոյտալ զղեղ ծըլալտար (73) կետհ-ւոյ փտն-
ըղեւե ծե զյոյտալեւ զղեղ վարտեւ կեւտեւտեւ, իւծոյտալ ծեկոյտր փտնըլ իղծ-
ժղե կեւլվոտարոյտե — վարտե վարտեւե, շտնտեւե ծե ծտեւեւեւեւտեւ, ժեա
15 ժեա զյոյտալեւե զկոյտր ծըլալտար, ծե զյոյտ ծըլալտար զեւ կոյտեւտեւ ծըլալ-
եւե ծե շտե զղեւե, շտնտալն շտե ստս ծըլալտար ծըլալտար զսծրեա, իւծոյտալ
զյոյտ շտե ծալըղոյտր զկոյտր ծըլալտար ծըլալտար զյոյտ.

Յիտալն կըլտ փալոյտեւ զեւծեւալծե, իւծտե զյոյտ կեւտ զկոյտ ծըլալտե ձեւ
եւկոյտեւե ծե զկոյտ զկոյտ կեւտ զկոյտ փալոյտեւե զկոյտ զկոյտ, ծըլալտեւ
20 եւկոյտեւե ծըլալտե վեւրալտե. էր հալ զարտ կալտեւ զփալոյտե, զեւտեւե զկոյտ-
րտեւե, (V) հալ զարտ ծըլալտե-ձըլալտե, զեւտեւ զկոյտեւե, հալ զարտ զվարտ-
տալվոյտե շտեւեւեւեւե, զեւտեւ կեւտեւեւե զկոյտեւե, շտեւեւ ծըլալտեւե, զեւտեւ
25 զկոյտ ծըլալտե կեւտեւեւեւե, զեւտեւ զկոյտեւե զկոյտեւե, հալտեւ զեւտեւե ծե, զեւտեւ
կոյտեւե կեւտեւեւեւե ծե կալտե⁴ սարդ կըլալտե, ժամատեւեւե զվարտ-վոտեւեւե
լոտեւեւեւեւեւե ծե զարտեւե լոտեւեւե ծե զարտ զարտեւ կըլալտե զկոյտ.

¹ ո՛չաւս. ² ոչընջ. ³ չ՛աւ. ⁴ կըլալտե.

Օձից արթաճողիտ, ժժ՛ւհնս, սեաօտ արթնորմողտ կաթճընիյճ նզլբճ րժտտու ճու կաթողսիղցնեաօտ, սեաօտ բժի ճիղառնե թպղբեա ճքորմկկճմստ, սամրո-ւչո դտտող պբեածեհ թպղբեա քիսրոսե, բնեճիճ որնմոստ սեթ (74) քիւր, սամրո ազպի: եղբնեւնե դտղլճմոս, կեճըբ բժի քիտնքի ճեւեքալիդտ ճեւնե ճքճամեւտ: ճեհ ճեպպեւնիե կիղի ճե ճվբննե, սեճղտայ ճնե պրոպրեհնե գսբբճ ստրող ճեղ: տեթր տվիւ պրոսնե ոճտնե կիղիտակ ճե պրոպրեպեռե: ճաբեռնե գսրոտնիւ պրոտ ճեթղ- ժտեհ ճւճրբեհ կիղիհն:

հայ ճըլլահն, ճըկըղճ ճըլլտ, ժժ՛ւհնս, բհեպտիղցեա ճեղքն տիպղիե եղճ՛ ք ճե հայ ճնիկըղրտ արտրոտեթող ճե ճսկղցեա ճւճրոեե, սեճղտայ գտնեճ կեչրեղտ բժի ճըսժղճ ճնիկըղբբճ ճեկրղ ճւճրբեա: արտրոտեռտակ ճւճրոեա պընճսբ բժի կնեկստտե ճե հետտր-ողլտ, ճստ բժնե պընճըսճ ճըլլաճղլցնետակ ճեհնճեճղ- ճվտ կըբեհքրոտ գտն: բթ ճքորմեժընողտ ճվտնի թճնճճ, սեաօտ ճեռնկկճմս կպբեածեհ կիղի տեհ: սեճղտայ րժտեճ պպեռեհն պբեռեա (V) թճնճեհ, սեճղտայ ճը տեթբբճ թճնճ բժի:

Օճրղեհ ճւճրտտե, սեճղտայ կըթ-ճպպեռեղ բժի; պըլտստտե ճսբըղրեհ, սեճղտայ կպտտե ճսրբեղ բժի; ճսբըբեա ճեհեճճիճիղցն, սեճղտայ սլբա բժի կըճնճ- ժտտե; ճեհչստղլցնեա ճնիղբն ճսբըլտպըն ճե կրեթրոն, սեճղտայ կրպեռպըն կնիկտտե տվտ: ճստ կիղի սեա-ճղ ճսբըստ ճնիղիհնե բժի կրոտրեռտակ? բնայ սեա ճեա-ճըղ կիղի ճըլլեճճ, սամրո ճսլբ կիղի պբեռեհն, բեւեղճ սեաօտ: պտտրղիտեհ դտտտե ճվտտե րոպեռեպըղտ ճ: կպտտե թտթղտտե ճքորմեժընողտ ճըկըլցեհ քիտնքիհն, սեճղտայ ճնի բժի ճնիղլբ: սիկիտոտ պկիղիհնեճճը. բղն:

ԿՓԻԴ ՇԵՕՏԻ

(85V)

ՔԻՒԾՒԵՑ ԿՓԻԴՒԵՆ ԴՕՊԵՆ-ՌԻՕՏԻՆՑԻՂ

Թարղճտ գսրոտնի ժժ՛ւհն ճե ճնմոնողտ կնեթբեա ճւճրտրեա բժն ճե պկրոտ- տրոտ: դթսղճնի, ճե ճքընըղտ ճեհիտըղբբճ ճվտն-կըլլեա տիղիտ, սեաօտ բորլտնողտ ճվտնի կիղիհն, րտտե-ւչո ճըլլբն կեռնտտնի թղիհն, սիկիտայ րեոտ ճըլլտ: հպըբ: պիի րղիճնողտ կպտն թճնճե, սամտտե-ւչո բորլլըլցընիտ:

Օճկիղտայ րնիղ ճըն տեթրեա տվտնեա կբիժի կրոտո, րտտեթճնի բտտի- ճըլլեճ կնճեչտտե, սամրո ճսրտրե (86) կըթ-ճպպեռեռեղբն: սիկիտայ ճւճրբեա պրնե ճտեռղայտ րեւտ, քիտնքի-ճպպեռեղիս ժժ՛ւհնս, բոս ճըլլեա ճնի ճը ճսրղրիկա բժի, սճըն ճեչընթղն ճտրպնրեռողլբ ճը ճնեա, ճե րեւնիկպեռնի ճեճճեճըլլե- ճնե; րտտե-ւչո ճեա, րտտեղբ թղիհն-ըպրո, թեճըլլեղիս, սճըն-ւչո կըլլի ոքեճղլլեղ ճնճտե ճե կըլլիղտտե քժտտե ճեհոլիղլլեճ պրոտտե կպրոն ճեչեճղ- ճտըրեոտ ճիկճեռեա; րտտե-ւչո ճըլլեռղլլեղ կպիհքրի ճսքսըրոտնեհ ճեճնիղլլեա ճտ ճեքալտնեաօտ, սեճղտայ ճսբըրեա բժի քիտնքի ոսպպտտե թճնճտե ճնեա տեհ ճեհչքեճ ճըլլտտե ճե ճիկճեռեա ճե ճըլլեճճ կըբե-կըբեճն: կբիղտ: տիղլեղլի:

Տղջմեծուրե՛մ եւցնիցա՛ս՝ Ե՛կն ձնեաբա՛ւա՛ս՝ Դ՛չ քիտնըխն՝ ծ՛ծկցա՛տա՛ւ, **ԾԵ ԿԵԿՈՒՄՈՒՊՈՍ**
 Դ՛պն, (V) եւզվեոցա՛նս, ըտաբա՛ւ Դ՛չ: Ժ՛յն ընն՝ ղեհըմա՛տն, **ԾԵ ԿՍՈՂԿԵՆՆԵ** ցղբաբա՛ղ-
 զա՛տ, **ԾԵ ԹԻՎԾԵՈՒՆ** շո՛ղջմա՛տն, **ՍԵՃՈՒՄ** լա՛ւա՛յնիկն ղա՛կզկե՛ն: Զվե՛ծկցե՛
 կըտե՛ն, **ՓԱՃՈՒՆ** ցղբոցնեօնիկն ծե՛ն ծե՛ն: **Ե՛ՎԵԹԻՍՏՅԱՆ**, **ԾԵ ՍՈՒ** Դրնձ՝ Ժ՛յլա՛տ: Զեհըտ-
 5 **ՓԻՂՆ**, Զ՛հե՛ սա՛ ծափահրոցա՛տ ցղջճղն, Զ՛հե՛ տղբնա՛տ ցաւափնիկն, Ե՛կն **ԾԵԵԿՈՒՊՈՍ**
 Ե՛կըտե՛ տճա՛ ղօտա՛ կըրնե՛, **ՍԵՃՈՒՄ** ղեհրոտե՛տ Զվե՛ծկցա՛ տա՛տալա՛ւե՛մ ձա՛տն
 ձե՛կցե՛րե՛մ եւփձոցա՛ տվե՛տըզքօ, **ՍԵՃՈՒՄ** Զա՛ւճա՛ կըրնե՛ ձա՛կնիկն ղա՛կզվե՛տնիկն
 տվե՛տ: Զա՛տ իա՛ղն տա՛տալա՛ւե՛մ եւփձոցն՝ տվե՛տ Զա՛կնիկն ղա՛կնա՛տ Զա՛ւճա՛տ,
ՍԵՃՈՒՄ փըզըտ Զա՛ւճե՛մ Ե՛կն ծե՛ն Կը՛նս: Զեհըտը՛ն եւփձոցա՛ իա՛ղնա՛տ:

10 **ՇԵՆՈՒՄ** Դրնձ կըզվա՛տ Զա՛ւճ իա՛ղնըցեհճեհ, Զ՛հե՛ Զա՛տն-տա՛լա՛ւա՛տ, լա՛ւա՛-
 ղնճղն ցղն (87) ծե՛ն Կը՛նս Կը՛նս: Զ՛հե՛ սա՛ կըտա՛տա՛ ղա՛կնիկն, Զ՛հե՛ Զա՛տը, Զը՛բ՛մ
 փճնա՛ւե՛մ աղբձր՛մ Ժ՛ն: Դրնձը՛ ծաւըզն, Կը՛տա՛ Դ՛չ: Զա՛տ Զա՛ւճն Դ՛չ ձե՛տա՛տ-
 տեհ՝ Զե՛ծկցափոցնիկն Կա՛թա՛ն Կո՛ւպրոտըցըն Ե՛կն ձնե՛, Զա՛տ Զա՛ւճա՛տեհն
 Կնիկն Կը՛ն Կը՛նիկն կնձա՛ւա՛տա՛տ եւրնիկն:

15 **ՆՐՈՒՑԱՍ**, եւզվեոցա՛նս, Զեհըտը՛ն Կա՛կնիկն ծնըցեհ՝ **ԾԵ ԿԵԿՈՒՄՈՒՊՈՍ**
 կնիկնա՛տն, **ՓԱՃՈՒՆ-Դ՛Չ** ցղճա՛ղբը՛մ Ե՛կն ծե՛ն Կը՛նս Կարդա՛տ Զա՛ւճա՛տ,
ԾԵ ԴՐԱՎՈՂՈՒ ծաւըզա՛տ կըտա՛տ Ժ՛տ, **ՓԱՃՈՒՆ-Դ՛Չ** Զեհը՛նս Կո՛ւպրոտեհն Կարդա՛տ
 ձե՛տա՛տ, **ՓԱՃՈՒՆ-Դ՛Չ** տա՛ւա՛տեհն Ե՛կն Կը՛տա՛, **ԾԵ ԿՍՈՂԿԵՆՆԵ** Ե՛կն ԿնճԵ՛ **ԾԵ** Ե՛կն Զա՛տն
 կըրնե՛ Զա՛ւճա՛տն: Ժ՛յլ՛մ, **ՓԱՃՈՒՆ-Դ՛Չ** շո՛ղջմա՛տա՛տ Զա՛տա՛լա՛ւա՛տն Զա՛ւճա՛ւե՛մ:

20 **ՓԵԿԵՆ** Զեհը՛նս Կնճա՛ւա՛ւճ փիտնըխ՝ կըրա՛, Ժ՛յն ըղբըտա՛ Կնիկն լա՛ւա՛յն
 ծնըցե՛: ¹ **ՓԿԱՐՆ** (V) Կնիկն ծե՛ն Զա՛ւճա՛տն ծն ծե՛ն **ԾԵԲԵՏԱՆ** Կարդա՛տ Կա՛կզկե՛ն
 ղա՛տը՛մ: Զա՛տ Զը՛ Ե՛կն ղե՛ղ ըղբա՛տն ծն Կնիկնըն, **ՍԵՃՈՒՄ** Դրա՛տը՛ ծե՛ն
 Կը՛նս լա՛ւա՛տա՛տ ձե՛տ **ԾԵԲԵՏՈՒՆ** տըրն՝ ձե՛տա՛տ, ղը՛տ Ե՛կն ձը՛նը՛ ըղբը՛մ
 ծեհ **ԾԵԲԵՏԱՆ** Կարդա՛տ ձե՛նըզա՛տ: Ժ՛ն Կը՛նս ծնա՛ւա՛ւճա՛ւճ Կարդա՛տ Ե՛կն
 25 **Ե՛ՎԵԹԻՍՏՅԱՆ** ծաւըզը՛ն Կարդա՛տ լա՛ւա՛տ: **ԾԵ Ժ՛ՆԱԿՈՒՊՈՍ** ծնա՛լա՛տա՛տ
 ծըզը՛ն ² **ՓԻՒՆԵՒԼԵ**:

ՓՈՒՆԵՒՐՈ Դրա՛լա՛տ Ե՛կն Կնիկն, Ժ՛նս իղնս եւզվեոցա՛նս, Ժ՛նս Դրա՛լա՛տ
 տնե՛մ շո՛ղջըցե՛ն ծե՛ն **ԾԵ ԿՍՈՂԿԵՆՆԵ** Կա՛կնիկն ծե՛ն Կը՛նս Կը՛նս Կը՛նս
 30 լա՛ւա՛յն Կնիկն ղա՛կնըցըն **ԾԵ ԿԵԿՈՒՄՈՒՊՈՍ** եւզվե՛նս: Կը՛նս Ե՛կն Դ՛չ, **ՓԱՃՈՒՆ** լա՛ւա՛-
 տա՛տ Ժ՛յլա՛լա՛տն ղա՛կնըն ծե՛ն **ՍԵՃՈՒՆԵՆ**. (88) Զա՛տ ե՛ծ-ղե՛ն ԿնճԵ՛ Ե՛կն,
ՓԱՃՈՒՆ **ԾԵԵԿՈՒՊՈՍ** շո՛ղջըցե՛ն ծե՛ն, **ՍԵՃՈՒՄ** **ՓԱՃՈՒՆ-Դ՛Չ** Ե՛կն շո՛ղջըցըն **ՍԵՃՈՒՄ**
 լա՛ւա՛տա՛տ, Կա՛կնըցըն ձե՛տ, **ՍԵՃՈՒՄ** Ե՛կն Կնիկն **ԾԵ ԿՍՈՂԿԵՆՆԵ**. Կա՛կնը՛ Կնիկն,
 35 **ՓԻՒՆԵՒԼԵ-Ժ՛ՆԱԿՈՒՊՈՍ** Ժ՛նս, Ե՛կն ղը՛նը՛ Դրնձ-Դ՛չ Զա՛ւճա՛ իա՛ղն Կը՛ն, Դնձա՛տա՛ ձ-
 ննիկն ծե՛ն Դնիկն Կնիկն Ժ՛ն Կա՛տա՛տ, Դնձա՛տա՛ Զա՛տն-տա՛լա՛ւա՛տ,
Դրա՛տը՛ Զնիկն ղե՛ն Կնիկն, Կա՛ լա՛տ Կնիկն, Ե՛կն ղը՛նը՛ Զա՛տն-Կը՛նս, **ՍԵՃՈՒՄ**
 կնիկն ծե՛ն կըրն Դնիկն Կնիկն Զնիկնըցըն: **ՍԵՃՈՒՄ** **ՍԵՃՈՒՆ** ծաւը՛ն ղը՛նը՛ Կը՛նս
 Զա՛տն-տա՛լա՛ւա՛տ, ծե՛ն Կնիկն Զա՛տն Կը՛նս տվե՛ն. **ՇԵՆՈՒՄ** Կնիկն Դ՛չ Կնիկն
 ձե՛տա՛տա՛տ ղնիկն: Ժ՛նս Կնիկն Զնիկն ղա՛կնըցըն, Ե՛կն Զնիկնըցըն Կը՛նս
ԾԵԿՈՒՊՈՍ Կնիկնըցըն շո՛ղջըցըն, **ՓԱՃՈՒՆ-Դ՛Չ** Կը՛նս, (V) ղը՛նս Կնիկն իղնս:

¹ Յոն. ² Յոճը՛ն.

Միւսըրաւ-ընկի իսկիցեհմեհ ծաւղղմե ճալըմսմդաւե՞ծ ծե ծեւծըբ ճալտան-կ-
 ըզպեւե տպեւե ծե տեհե-րուտապծե շմրաւե՞ծ. ծղղմնչբոս ղեղորտաւի յո իսկսընկե
 յեւե-ըզմպեւե, ժամդո-ոյո ծեոտալ ցղտե ծսեծմիտըտեւե ղեհղտան, բեւեձղճ յեւե-
 -ցեհրամհոտարդ թեւորտըն յո. սկսկոտալ դրեձղ ծոտն յեւե՞րբ ճալտան-կըզպեւե,
 ղեղորտաւի բեոտեւ յեւե՞րբ շմոտանե ծրծեւտ, բեւեձղճ ղրե ցրցեւետալ, ղրե
 կտեղըմտանետալ կըրտեւե, ղտա ղաբձո յո կալտե ծոտեւե տեհեւոյ ղեհրպտրե.
 ղըզորտաւի յո բեոտեւ կեւալտե՞ծ ղպեղմեհեհ յիմեղի, բեւեձղճ, րտաւեւբ կըրտ-
 -եւեոտա, ղըզմղդըզմեհ ճալըմսմդաւե՞ծ, բե տալ ցրեհեհ. սկսկոտալ դրեձղ ցղապեւե
 ծե ճեղղն տպեւե ղալտան-կըզպեւե, (89) ղըզորտաւեւեհ ձեհ ղեհիկալտեղն¹ թպտալտըզե
 տալ յեհեհալտաւե.

Դորաըզմե իսկի, ժեհեհ, ղտաըրեւեցի ղալտան-տալտմեւե, ժեւոտալ բեհ ղեհ-
 ցրցալտե ծրմղցեւեղեհ դրբ, ժեւոտալ ղալտա-պտալտմե՞ծ ցեւե՞ծ ձրեւեւե կըջմտեւե.
 բեւետալե թպտաւ-ժոպեհե՞ծ² ձպծե կարտե՞ծ, ժեւոտալ ղրտաղն ժրտե ձեւ ոժտեւեւե
 բեալտեհ յո կըրտեհ ծե ղբեւե՞ծապմեղ ձեւե ծե ցրղրեհղն պեւըզպեւե՞ծ. բեհ ձըզպըզ-
 րա յո ժղճեկըբ բեւեւեղբ յեւեղցե ծրծեւտ ղսեհղտեւե. ղտա ցըզպեւե ձեհ ոժտեւե
 ղըզմեւե ծե կեոտ բեւըբե ձեւ, ցղջմղզպեւե ձեհ տեհե. բեհ ձըբի յո կեւեւե
 պեւտըզորտ թեւըզպեղեհ, ժամդաւեհ-ոյո աւտըրաւե՞ծ ղեհըրտալտե ղաւ ձեւեւե-
 ձըրա ծե ձեւեւե բեւեւե ուրպեւ րտեւեւեւե. ծե ժեւոտալ ղեղբ (V) յիղմեհե ձեհ
 տեհե ժեւիկմեհըզե, ձըբ տմեհ յո ձըբեւե ձեհ ճեւըզպեղե, ծե տալտեհ բեոպըբեհղն
 ձեհ կըրբեւալտե՞ծ, ծե կըրեղաւե՞ծ քարդտաւ ցտան ղեւալտեհ.

Դըբըբ ճեղրտ պեւե ղալտան-տալտմեւե ձպեւ. ծե ղալտան-տալտմեւե ղրեբը-
 կեւե հըզպաղ ձպեղե. բեհ պըբեւե ձեհ ղալտե ձըղղե՞ծ կըբ քեւեւըբ. հըբե բե
 ձեհ կըրեւ, ժեհեհ ղղմեհ կըզպեւոտեհ, ժամդաւ ձեւոյ ղիմեղն ղալտան-տալտմեւե
 կեղրտ ծե ձըղղորտ, ձըբաղըզա ծե քեւեւե, ծե ձըրաւըբ ղպեղմեհ կըբեւեւեւեւե
 ծե ձըրա ձեհ ղեղ թրեպը կըբեւեւե ձեհ ձեւեւալտեւե.

Մարղմե քարդտե ծե տըզպեհեհ-րեղրտ ձեհ ծե քեւեւե աւտաւ պըբապմըտ
 ծե րըբըզմեւ: բաղալտե! ձպմըտ քարդտե ժեւեհ ծե րըբմըզմըտ քեւեւըբե,
 (90) ժեւոտալ ձեհ բեհ ծրմղբեւ պեկեհոտ պեկեհեւե՞ծ. բեղն.

¹ Գանեւընե. ² Մըլոտ-Օրըղա.

(109 v) ՄԿՆԵՂԱԿ ԲԺՌՏՈՒՄ ԿՕՆԺՄԵՆ ԾԵ ԾՇԺՒՄԵՆՊՈՒՄ,
ԵՇԺՊԵՆ ԾԵ ԵՇԿՎՈՒՄԵՆՊՈՒՄ¹ ԺՇՈՒՄ

տրտանեւ ՚ն ճ ակնհայտիւ ՚ն

5 Օգտանեւ խղիւտեւ տեւ փոխելի ձգալորդուս արդտան ըստեւ ճ րքմեւտ-
մեւալտիդուս ճտակնիճի ճն ճիդի.

10 Կս տրիճ րքմտ ճտ ճղճեկըր ոճտտն-մեւալտի ճ Գարդ արտանեւ, մս-
միտնե² եւըրտ րիփալե³ (101) տրմըր. ղիդ տե ճեւիճիդսճ արդտտ ճոդտ
ըւտիդուս ճնեւտտ ետնիդուս, տեճիտալ րիճսճ ղըր արտեճիդ ոճտտն-մեւալտի-
դուս եղճ ճ Երճիճի ճ ոճտտնե ղալտնսճն-արտեւ ճ ճըիդուս փոխելիս
10 Ետնիտալդճ.

15 Ետն ղտճսճիկ լոճիճեւ ղիդ կանճի ճ ճճուսիդ. ճ արտեւ րքիդ ղըրն,
սսլճ ճտ ղըրտ տրմըր արտեճիդ ոճտտն-մեւալտիդտ ճ Երճիճի տնիճիճ
ճտ, Երքիդճ ճտ լոճիտտ ետոճտտտ.

20 Էստ ճտ ղեքորի կալտնե լոճիճնե ճիդ կալտիդսճ ճ ճըիդիտիդսճ ճ,
15 արտեւ ղրքիդտիկ լոճիտտ տն, արդտտտ կնիալտտ ճ արտալտիդստ ղե-
տնիալտիդիճ տե ղտտ տալ կըրտ, Ետեճիճ արտալտտտ կըրարտտտ. ճ Ետ
եղճ Երքնիտալդսճ Երքալեւ ղըր լոճիճեճիճըրարտնե: կըր ճ Երքարտեւ
Երքարիդ րի⁴, արտտ. ճ րիդստտտ տալտտտտ տնիալտիդի լոճիճեւ կանճի ճ
ճճուսիդն, ղիդ տն, ղնճտտ կըրարտտ արտանե ոճտտնե խղիւտե տեւ փոխելի-
20 Ետտ ճտճեճիդիճ Ետիդտե, ճիդտսըրտտ Երտնիդիճ, ոճիդտտտ ղեւըրըրտիդիճ,
րքմեւտ ղեւեւըրճիճ ճ արդտեճիդ կիսեւ, տալտտ րտնտտ րի ղ Երտեւ,
ըրտնիալտիդիճ ճճտտտ ճտ, տալտտ-ըր ճըրճալտ տս ճտտ կըրտիդնեւճ,
տնիալտիդիճ ղեիդտտ: տեքրնեւ տեւ ճարդիճ, Ետ ճճիճնեւճ ճ Ետ
25 ղտքեկնեւճ, Ետեճիճ արտեճիդ Ետիալտեւ ճըրքարտնեւ Ետնիտալտիդիճ, ր-
տտեւըր-ըր տիալե: արտեւճճ ճըրտիդիճ, արտեւճճճ ճըրճճտ.

30 Գ տս ճտ րքտտ սճի ճղճեկըր տրիճ, տալտտ ճճեճն կնիալտ տճր ղըր-
ճեւեւ եղճ, տալտտ կըրտ րիփալե (v) Ետեճիճ. ճ ճի արդտտ կըրտ ճն
րեւեւս, ճ րիդտն կեիդիդտ ղս, տալտտ տնիալտիդիճ ճն ճիալտեւ. ճ
արտեւ ղնճ ճղճեկըր ճն կալտիդսճ ղըր ճ արիդսճ, տալտտ-ըր ղիճիճ
30 կանճի ճ ճճուսիդ, ճըրն կեիճիալտտ ճարտն: ճտճ ճ րիդիճ, տեւտտ

¹ Այսպէս ղեւճն. ² Երտն. ³ Երճիճ. ⁴ Յն Յն.

ըբժսալըբէ՛ծ: ւիբբաժնի տվևե ձեև ճսհեև: Խնձնև, Ժբաժե բոբ զբհոյսժիղի ղչրի
սիտարղիտեև, Բծեճղժ Ժբաժե ղիտեժ ժբևբղիցի ղչրի.

Դրաժե ղեժե ղիղ գարղաե ձեև ղիևե, Ժսժղաճի ժոլթեժո¹ ղբրիկ ձեա հղժե,
ժիժղբո ժրևրի ղոպոսե, Ժսժղաժնի զբժսալըբէ՛ծ: ձեա Լեժժսժա ղչր հեբբարժե-
5 զնի գժաժե ժղբսիղաժե. ժե զղմսնիկ² ժե ժեևրիկ ղչրի ղիտաբեժ ղժչրաե ձեև,
Ժսժղաե: Լեբղաժ ասիվե³ րղոլղիճե⁴.

Դկս րիհժղ ժժեբրա ձև բժչրաեճ ժե զբհրժե ղչր Կբժե ժիբևե, Ժբաժեճըբ
ձսժկս Կբևո սոլև. ժե րաժեճըբ ժրևբըբն ժեևբըբ, ժուրժե բղե Կսիղբղ, Ժբաժեճըբ
Ժբաղիտե. Ժաա Կբրժի ժեղժըբ ձեև Լղժե, ժե բողբսի Կս ասի ժրև. ժարժե զսիղա
10 ղիտա ժե ցաբսիլժե ձսղղաե. ժե Ժբբժև զբհրոլթե, բոբ սիղսժե, Ժբո Կղղժսիլե.
բոժըբ ժե ժարժե Կբևե ձեև ժրևե ժե ժրժե. ժե րաժեճ ժեժրսիլժե, Կղրժե Լեբղժ
սոլևե. ժե ժեսիլի ձեև սսի. Զբժե ժե Լսի ժե բժե բղբժեևե ժե ժբաժե. ժե
րաժեճ ժբաժե, րոսիբ: ժիղբսժե ղչր Կրևբն ձսղղաե ժրևե. Զսս ղչր Լեբժղբժե
բիարրաե ժրևբն.

Ժե րաժեճ զբհրոլթիկ Կարղաժե ժե Կսիղբըբժ ժղրև ժրևսիլ, բոբ Լսսղբժրև
Լեթսսբևե, Զսս ղչր Կժաժե: ձեաժաժե Լեբժղբժե ժե ղբսժե: ղողիտս ղոժժևե Կս-
ժն ժե ժեժեհղև, Կղժարբսղ ժղ Կբևե բեև. ժե ղչր րաժեճ սիթսսև րոսիբ: ժիղ-
15 Կսժե զսիղաե ժրևբն, Կղրժե բժչրաե ձեև, Ժսժղաե Լսիլե⁵ րղոլղիճե, Լեժբո
Լեբղիկ ղոժժեհր ղչր, ժե Լեբբ-Կս Կժաժե ժիժաժե: ղողիտս Կսժն ժե (108) ժեժեհղև,
20 Կղժարբսղ⁶ ժղ. Զսս ձսհեժե ձեա ղոժաժեժե Լեժիղև ժրև — Կսժն ժե ժեժեհղ —
ժե ձսիլսիլիղ Ժաա Կբրժի ժեժըրև Կբևե, Ժբաժե րիհե ղժա Կղրժե Զսիղ ղչր
ղբժիլե Զսիղբի ղսիղա, ժրղիղ րեժսժրիհ.

Ժե րաժեճ բբրիղբըբն Կրևբն զսիղաե ձեև ղոժժեհր ղչր, րեժսս սեղր
ժրև զբժսաթբժ Լսիլեբն Կբրևե ժրև. Զսս բղժրժե Կարղա ղչր ղիբ Լեկիթրղ-
25 Լեբըբե ձեև, Ժսժղա-ղչր Կիլիղբսժե ղոժժեժե ձեա Կսժն ժե ժեժեհղև ժրղ. ժե
րաժեճ Կսժրժե ղչր Լսիլեժե ժրևբն, զբհրոլթե Կբրևե ձեև, Կժե-Կս ժե սիլսիլ-
Լսիլի ժրաբս Կղրևե ժեղև զսիղաե Լղժե, Ժբժղսի Կսիլեղբսիլ բեև ժեղևե
ժրևթբժ Զսիլիլե. րաժեճըբ բեև Լբսժե Կբր ղչր, սիլիս Կիլիլե զսիղա ղչր.

Ժղիժղ Կսիլեժե Կս րիհժղ Լբսիլ Կբր, Ժսժղաե Լեբղա ղիլսիլ բեբսիլ,
30 Ժսժղա ժեժեժև ժարժսժե բբբեևե ձեև ղոժժեժե ժե Լբղիթրժե Լեկրսիլաժե ձեա,
Ժբո-ղչր Կիլիղբսժե ղոժժեժե ժեղև. ղիղ րեժսիլսժե Կբևե ժիլև. ժե ժարժե Լեբրժ
սոլևե ժե Լսիլսիլ Զսևե սոլևե: ձսղբսղ ժարժղա իլիղ Լեժեևե ձեև ղոժժեժե
Կսժն ժե ժեժեհղևե.

Կսս ժղժեբրևե ձեև րաժեճ ղեժե, զսիլև-ձսժղիղժ ժարժե Կիլիլե սոլևե
35 սեև. ժե րաժեճ ժարժիկ ղչրի բժչրաե ձեև, Ժսժղաե Լեբղա ղիլսիլ Կսիլիլե,
Լսիլսիլ բեբսիլ Զսևե սոլևե: ժղժեբրև, բոբ ղիղթե ժղ րեժսիլ⁷ Կբևե ժիլև:
ժե Կղրղժիղ Կղի ղոժժեժե բեբսիլ Կսժն ժե ժեժեհղև. Կղժ Կղ Լեբրևե Կղիլե, ժե
Կբրի Կղիլե ղիղ Լեկրսիլ. ժե սղիկ սիլիկ ղողիտե, ժարբաժիս Կղիլե ժե ժրա-

¹ ՅղժաԲՄ. ² Յղմսնիկ. ³ իլիլ. ⁴ Լրղբնիլ. ⁵ Լեկր (Լեկրսիլ). ⁶ Յղժարբսղ. ⁷ Կրթըլլե.

Ծեւծեւցալ կեզմարտ րդ կեծտ Կծետու հղծե Ծե շվեւեճ Կծեծեւիւրդի Կզի Կզեծ
 Ժսւծդտ Կզիւրդ տղիւեւ տղբւծիւեւ Ծեւ Կզեւ ԾԿղբուեւ; Կզի Կզեւ, սբբուս ոծղծուս,
 Ժսւծդեւի Ծղբ, ԾԿղբուտ Կզի, Էուե սկզվաղԿղաւ-սպբ, Էուեծղճ Ծեււարիկ ձղ Կզտու-
 Կզեւ (V) Ծսւնկւտուե Կզծեւրուեու Ծեւ Ծղծ, Ժսւծդտի կեւուս-Կզիւրիկ Կզի — Կսնճեւ
 Ծե Ծեւուեղ. Էւնուսվ Կզիւր Կզի Ծե ԿզեծիղԿ Կզի, Ժսւծդտ Կզիւրուե Կզեւ ոծղծու Կզեւ,
 Ժսւծղծսվ Կզիւր Էուե կսվբղբու, Ժուտ Ծե ԾիծղԿու Ծեւուե տեւե¹ Ծե Ժուե Ծե² կսվուե
 լուծիւե Էր Ծե Ծեւեւծիւ Ծե սկիւրուտ սկիւրուեւծծղ Էղիւ.

(104v) ԹՇԺԻԳԿԵՕԳՆՇԱ ԲԹ՝ԻՇՇՈՒՇ ԿՕՆԹՇԿԻ ՇՇ
 ՇՇԹ՝ԻՇԿԻՈՒՇՇՇՇՇՇՇ

Եւկիտըբուր, կեզվւեծղոսիս

10 ԺղբուսԿե Ծուկարեւեղիւե Ծե Ծեւիւնղիւե, կեծիսԿեւ տսվուեւեւ Կզղեւ,
 Կբուեւիւե կուտիւրուեւ, տսղիւե հսղԾղիւե, Էուշսվտծղբւե Ծեւ տսվուեւ³ Ծե՝ԿԾե կեւուեւ
 րդ կեղԾեւուե ԷԺԷԷԷ Ծեւ ԷճԾիւեւիւեւ⁵ Ծե տկսվ: ԿզծուսԿբեւիւրու Ծեւեւսվիւր րդ
 սվոծիտուտ Կծիւրեղեւիղուեւ. Ծեւեւսվուե Ծեւ լուեծիւեւծղիւնիկ. Կսուս կեւեւիճեւ Ծեւ
 ոծիւսվ Ծեւ: Ժսւծիւե Ծեւեւսվիւր ԷԺԷ, Էիսվ րիւեւիւր ԷԺԷ, Էիսվ սեւ Էուե կեւղու
 15 տկսվիւր, Էիսվ Ժսւծիւե Կբուեւիւրուեւիւր ԷԺԷ?

Կսնճեւ Ծե Ծեւուեղ ոծիւսվիւ: Կբուեւիւրու ԷուեւԿուեւիւ⁶ րեւու Ծե Կծիւրեղեւիւր
 րեւու. կեւեւիճեւ ոծիւսվ: Ժեւ Էուե կեւղու տկսվիւր? Կսնճեւ ոծիւսվ: Ծղ Կսնճեւ
 Ծիսվիւր, Կսուս Ժեւեւ իղծիւ Ծեւուեղ? ոծիւսվեւ; հեւղեւբիւր րեւու Էնեւսվուեւիւ Ծե
 կրբուտսվ րեւու ԾիսվուեւսԿեւ. Ծե Էուեւ իսղի տեւե կսվեւիւր Ժեւ. Ծե
 20 տս կսվուեւ, Ծեւուր ԷեւղուրԿ ԿսուսԷուտ Կզի. կեւեւիճեւ ոծիւսվ: ԾուսԷԷուտ Ծղ.
 Կսնճեւ ոծիւսվ: Էիսուղ, տղիւր, Կրուսղու ոծիւսվեւ. կեւեւիճեւ ոծիւսվ: րուե
 Ծեւեւսվ ԷԺԷ? Կսնճեւ ոծիւսվ: Էուտղբուեւծղ Էուղեւիղուտ Կզի, րուեւիճղ Կծիւրեղե-
 րիւր րեւու. կեւեւիճեւ ոծիւսվ: սվուեւ-Կբուտ (105) ոծղծուտ տկսվիւր Ծե Ծուրղծու
 Ծե սղղուտ Ծիճու ոծղծուտ, Ժսւծղուտ Կզիւնիկ կսրղուտ կսրղուտ.

25 Ժեւիւ կսնճեւ Ծե Ծեւուեղ Ծե Էիսուղ⁶ Ծե տղիւր Ծե Կրուսղու, րուեւիւր
 րեւուտ Էուտու, տկսվիւ: Ծղբղու ԷԺԷու: Կծեւիւր ԿծեւիւրԿեւ Ծե Կզիւ ԷեւԿղաւեւ
 Էուե Ծե՝ԿղիւրԿսվ րեւու, Ժսւծղսվ ԷԺԷու տսվ կեւիւր ԷԺԷու տկսվիւր Կսիւրիւիւր,
 Էուեւծղճ Կզծեւիւր ԷԺԷու Ծեւեւսվուեւիւր Ծե Ծեւեւրուեւբղ տկսվիւրու Կզծեւիւր ոծիւուեւ
 ԷուեւիւրԿ. կեւեւիճեւ տկսվ: Կզիւրիւրու Կզղ Կզուտ Ծե Կղիւրուտ Ծե ԷեւԿղիւրու Կզղիւր,
 30 րիւսիւրծիւ Էուեւիւր ԿղԿու ոծղծուտ իսղիւուեւ.

Կսուս լուծիւու: Ծեւ րուեւի կեւեւԿրուծղիւ ԾԿբուս ԿԷ, ոեւեւծղԿսղիւ Ծե ԷԷԿսղիւ:
 տսվուե կեւեւիւ, սրբիսուս Կսվուե-Ծսւղիւրիւր ԿսվեւեւԿղիւ, Ժսւծղսվ Էուե րուեւեւԿղիւրու Ծե
 Էեւրու: Կղ-Ժեւ-Կսվղղիւրու կեւեւԿրղու. Կսուս կեւեւիճեւ Ծեւ ոծիւսվ: Ծղ Կզիւր
 րուսիւրԿ, րուեւիճղճ Ծղիւուտ Ծուտ կեւեւԿրղուտու Ծեւեւիւրուսիւս տկսվիւր, Ծե: սկսու
 ոծղծուտ Կսվիւու, Կսուս Էր տկսվիւր Էղիւրու Ծղբղ Ծե Ծղբ. Էուսուս Կզիւրու
 35 տկսվիւր Կզիւրու Ծե Էուեւ ԿսուսԿղբու.

¹ տսն—, ² լոս—, ³ լոսնոնցեւ, ⁴ տշևեսև, ⁵ սնճուեւեւ, ⁶ սնճուեւսլոսն, ⁷ լոսնոնց.

⁸ սոսնց.

Ծե քրտեւի ղիկ տիպաւ, ցտեւտարնիկ յղնի նսաբեւ ճեւ. ծեյրի եւեհորդտնի յղ
ճեւտի ղեւնիմիճիկ, ճե րուբաճեհ ճեհ եղ¹ բորիպիւն լուծեւի յղ ձարեճիկն փտրիւղիկն
ճե ղեւնաւարնիւ ղղնի կճղաճճ պրիհիլլաթաճ. կեւեհիճեհ ճեհ սոսիպաւ ճեւ: ճեւրբորգտ
ճղըւ ղսիտիղլլեւ ղղլլ, ճե ղղիւրեւս տիպիղի. կսնճեհ ճե ճեւրեհղ սոսիպիկն: ճարղճ իպիղի
տեհիւ եւրդորաւ: փտրիւղիւրաւ ճե կըլսնիճղ. տախաւ կեւեհիճեհ տիպաւ: եւրդորաւ 5
ոճտարեւ իղճուււաւ: շճիղեհիւրաւ ճարիճղ ճղ տիպիղի տեհիւ.

Ծե ձախիպիկիղլլ ճարիճիկ ստիւր ղլլճեհիկ ճե ղղճարիկի կեւեհի ղղ (V) ճե ղլլղճիկ
ղղլլ ղճղի² ճե բճղի ճե ուրալաւ ճուտաւ երղճճիկ. ղստս կեւեհիճեհ ճեհ տիպաւ:
սըղճեքորտ բր, փեճղտալ ոճղիտարի իղճի ղեւտարնիկ իղճ եղճե, սճիկ ճեւլղըրղի ղղլլի?
կսնճեհ ճե ճեւրեհղ ճե կըլաւտա ճեւտ սոսիպիկն: ոճղիտարի ղղլլ ղղիւրի կտալի ճե ղսնճեհ 10
ւտարն ճե կեւիկճիտղլլտարի ղլլճեհտարի, ճե քրտեւիճղ բրբեհի ղեւտարնիկ ղղի եղճե?
ղստս ոճղիտար իպիղի պըրաւոր բտն³ ճե ղղլլճեւիւղ ճեւտարեւ ճսւեւքալաւ. կեւեհիճեհ
տիպաւ: բտեւաւ ճարիւղիտն տիպիղի բճղիտարի, փեճղտալ ղեւիտ ոճղիտաւ իպիղիտ
սըղճար ճե բղիղլլաւ.

Թեյրի ճուրբաւեւ եւրեհիւղղաւեւ ղղտարնիւ ղղլլի ճե ղլլղճեւեւ բալճեւրղաւ: լուծ- 15
ճեհի ղղլլ ճարեճիկն փտրիւղիկն ճե րղիկ ղղլլիտա ճեւտ ճե րղիկըւեւ ճեւտլուճիկն ճեւտ
ղղլլեւ կղիտաւեւ. ճեյրի պլլիտաւեւ ճեհ ճիճիտարեւ ղղլլիւ ճարղլլեւ ճե կեւալճուտաւ
բղիղլլեւ ճե ղղտարըւ: ճեւտ կեւալճուտաւ ճեւ. ճե քրտեւի ղղտարնիկ ղղլլի ղղլլաւեւ
ճեւ, ղեհիւս փալղլլեհեւ ճե ղղրղլլեհեհ ճարեճիկն ղղլլ փտրիւղիկն. ճե ձախիպիկի-
րղ ղղլլաւ ղղլլ ճղղիւ, փաճղտարի ճղլլ ղեւտղճսեւ կեւալճուտաւ: ճեւ, ճե ղղրղլլեւ ղղլլի. 20

Ծե քրտեւի ճեւրբաւեւ ղղլլաւ ղղլլ, ղղիղոս փալղլլեհեւ, ճե բոսալճիկն լուծեհի ղղլլ
ոճտարեւի. ղստս կեւեհիճեհ ճեհ սոսիպաւ: րղիտղճիկն լուծ-բոսալճիկըւ տիպիղի ճե
սըղճար ոճղիտաւ իպիղիտա? բր ճարղճիտ ճե ճարիւղղիտ ոճղիտարի իպիղի ճե լուծ-
րղլլաւ ղղլլաւ ղղլլաւ. ղստս լուծեւտ ճեւտ ոճտարեւտա տիպիկ: իպիղ ճղղղաւ պըրն-
լլաւ: ճե պըրնիպիտա ճե ղստղիղլլաւ ղղլլաւ ղղլլաւ ղղլլաւ ղղլլաւ ղղլլաւ ղղլլաւ ղղլլաւ 25

Թեյրի ղեւտարնիւ կեւեհի ղղլլ ճե ղստեհի կսնճեհ ճե ճեւրեհիկն ղալեւ-լալճեւ.
ճե քրտեւի ղալեւ-բալիկ, փորաւ ղեւտղիկն ճեւտ, ղստս փորղլլ ղղլլ (106) ճեւտրղ
պիպիղիղղղաւ ճե բրիղլլ: ճեւտ, փաճղտարի-ղղ ղեւտղիկն ճեւտ.

Թեյրի կեւեհիճեհ ճեհ ղստեհ: ճուրբաւեւ կըլաւրաւ ճսւեւրղաւ ճե կըլաւ: ճե կըլաւ
ճեւտճե ճուրբաւ. ճե քրտեւի ճարիճիկն կըլաւրաւ ղղլլ ճե կըլաւ: ճեւտի ճեւտալաղիկն 30
ճեւտճե ճուրբաւ, ղստս լուծեւտ ճեւտ ոճտարեւտա բտն ղղիղլլաւ, բտեղճ ղեւտղ-ճղղ-
փղղղիկն կըլաւ ղղլլ ճեւտ, ճե ճարեհիկն ճեւտղլլ ճե ճղղղլլ ճուրբաւ, ճե կը կըլաւ
ճիղղաւ րղիւր.

Թեյրի ղղաւ կեւեհիճեհ ճեհ, փեճղտալ րղտարնիւ ղղլլ լուծեւտ ճեւտղի, պլլիտաւ
ղղղաւ ճեւտ ճեւտաւ ղեւտալղղաւ. ճե բոսալաղղի փորղղաւ ղղլլ կըլաւ ղղլլաւ 35
ճեւտաւ⁴ փեւալիկն ղղղիկ, բղղաւ ճեւտաւ.

Ծե ղղիղղիկն կըլաւրղղաւ ճեւտ բոսալճիկն պճիղղղիկն կըլաւրղղաւ
պղղաւ իպիղի: ղղղալ փտրիւղիւ, փաճղաւ բտն ճիճիղաւ ճե տըլղղիկն-բղղաւ ճեւտ
տեհիւ կալաւ լուծեւտալաւ բր ճե ճեւտեհի ճե պիպիտարի պիպիկն ճեւտ. բղղի.

1 ՆՅ. 2 ճղղ. 3 ղղղղղղղղ. 4 ճաւտա.

ძარბაზები

ა

ა[~] (რიცხვია) = 1.

ა[~]დ = არამედ.

ა[~]მ[~]რ = ამიერ.

ა[~]ნ = ამენ.

ა[~]რა[~]წ[~]ა = არაწმიდასა.

ბ

ბ[~]რ[~]ტ[~]დ = ბოროტად.

გ

გ[~]ლ = გრიგოლ.

გ[~]ლ[~]ბ[~]ა[~]გ = გალობაგ.

გ[~]ლ[~]ნი = გულნი.

გ[~]ნ 1. (ზმნისწინი) გ ა ნ: გ[~]ნესცხრე-
ბი = განესცხრები; გ[~]ნმ[~]ნთლე = გან-
მანათლე. 2. (თანდებული) გ ა ნ: ქა-
ლაქისაგ[~]ნ = ქალაქისაგან.

გ[~]რ[~]ლ = გაბრიელ.

გ[~]უ[~]ს[~]მ[~]ის = გუესმის.

გ[~]უ[~]რ[~]გ[~]უ[~]ნი = გურიგუინი; გ[~]უ[~]რ[~]გ[~]უ[~]ნო[~]სა-
ნი = გურიგუინოსანი.

გ[~]წ[~]ყ[~]ალ[~]ბ[~]დ[~]ენ = გწყალობდენ.

გ[~]ხ[~]ნ = გიხაროდენ.

დ

დ = ად: მოღებ[~]დ = მოღებად.

დაბ[~]დებულ[~]ნი = დაბადებულნი.

დამ[~]ბ[~]დ[~]ბ[~]ლისათ = დამბადებელისათ.

დ[~]ბ[~]გ = დიდებაგ.

დ[~]თ = დავით.

დაწ[~]წ[~]ს = დაწუნეს.

ე

ე-სა (რიცხვია) = 5 სა.

ეგ[~]ე[~]თ[~]რი ეგ[~]ე[~]თ[~]არი.

ეხ[~]ე[~]რ[~]ი ეხ[~]ე[~]ვით[~]არი.

ვ

ვ[~]ა = ვითარცა.

ვ[~]ა-იგ[~]ი = ვითარცა-იგო.

ვ[~]დ = ვითარმედ.

ვ[~]დ[~]ე = ვიდრემდე.

ვ[~]დ[~]ს = ვიდრემდის.

ვ[~]ე = ვიდრე; ვ[~]ე[~]მ[~]დ[~]ე = ვიდრემდე;

ვ[~]ე[~]მ[~]დ[~]ის = ვიდრემდის; ვ[~]ე[~]ც[~]ა = ვიდ-
რეცა

ვე[~]შ[~]პ[~]სა = ვეშაპსა; ვე[~]შ[~]პ[~]საგ = ვეშაპი-
საგ.

ვ[~]რ = ვითარ.

ვ[~]რ-იგ[~]ი = ვითარ-იგო.

ვ[~]რ-მ[~]ე = ვითარ-მე.

ვ[~]რ[~]მ[~]ც[~]ა = ვითარმცა.

ზა = ზედა.

ზ

ზა = თანა.

ზეგსითა = თევდორეგსითა.

ზვი = თავი.

ზს = თუის (თუს); მისზს = მისთუის (მისთუს).

ზსი = თუისი (თუსი).

ზქა = თქუა.

თ

თქნ = თქუნენ; თქნგან = თქუნეგან;

თქნგანნი = თქუნეგანნი; თქნდა =

თქუნდა; თქნთა = თქუნეთა;

თქნი = თქუნენი; თქნისა = თქუნენი-

სა; თქნმან = თქუნემან; თქნსა =

თქუნესა; თქნცა = თქუნეცა.

ი

იე = იოვანე.

იზ (რიცხვია) = 17.

იშლი = ისრაელი; იშლისათ = ისრა-
ელისათ; იშლხა = ისრაელხა.

იშმდ = იერუსალმდ; იშმისათა =

იერუსალმისათა; იშმს = იერუ-
სალმს.

იი = იყვენ, იყვენ.

იჯ = იესუ; იჯახთხ = იესუახთხ;

იჯახნი = იესუახნი; იჯხ = იესუხ.

კვ (რიცხვია) = 26.

კლდ, კულდ = კულად.

კ

კხლ = კურთხეულ.

მანლითა = მახუილითა; მანულლი = მა-
ხუილი.

მდლი = მადლი.

მდს = მარადის.

მთ = მათ; მთი = მითი; მთისა = მა-
თისა.

მკუდრთ = მკუდირო.

მშისა = მამისა; მშჲ = მამაჲ.

მწ = მან; აღმოყუანებულმწ = აღმო-
ყუანებულმან.

მ

მრ = მიერ.

მრმ = მარიამ.

მწს = მარადის (იშვიათად: მას).

მქლ = მიქელ.

მყსლად, მყსლდ = მეყსეულად.

მწწ = მამწინ.

მცნებრჲ = მცნებაჲ.

მვლი = მვევალი.

წა, წლხა = უფალსა.

წგ-სა (რიცხვია) = 73-სა.

წი, წლი = უფალი; წისა, წლისა
უფლისა; წწ = უფალმან; წჲ = უფ-
ლისაჲ; წწ = უფალო.

წ

ყკე უკუნისამდე; წკი, წკთი უკუ-
ნითი; წკი წკე = უკუნითი უკუნი-
სამდე.

პ^ლდ, პ^რვლდ = პირველად.

3

პ^ტნისა = პატრონისა.

ჟ

ჟ^ი = ჟამი; ჟ^ისა = ჟამისა; ჟ^{სა} = ჟანსა.

რ

რ^ა = რამეთუ.

რ^ა = რაჲთა.

რ^ამცა = რაჲთამცა.

რ^ი, რ^{ლი} = რომელი; რ^{ლი} იგი =
რომელი-იგი.

რ^იე (რიცხვია) = 115.

რ^ლ = რომელ.

რ^ლთა = რომელთა; რ^ლთაგან = რომელთაგან; რ^ლთანა = რომელთანა.

რ^{ლი}თა = რომლითა; რ^{ლი}თავე = რომლითავე; რ^{ლი}თაცა = რომლითაცა.

რ^{ლი}სა = რომლისა; რ^{ლი}საგან = რომლისაგან.

რ^ლნი, რ^{ნი} = რომელნი.

რ^ნ, რ^ლმან = რომელმან.

რ^ნცა = რომელმანცა.

რ^ლსა = რომელსა.

რ^ჟს = რაჲმს; რ^ჟს-იგი = რაჲმს-იგი.

რ^წმ^ნებად = რწმუნებად.

ს

ს^დ = სრულიად.

ს^იტ^ჟა = სიტყუაჲ.

ს^იც^რისასა = სირცუვისასა.

ს^ლთ-სა (რიცხვია) = 239 სა.

ს^{ლი} = სული; ს^{ლი}სა = სულისა.

ს^ლნეღებისაჲ = სულნეღებისაჲ.

ს^სფ^ვლსა = სასუფეველსა.

ს^სწლი = სასწაული.

ს^ტე = სტეფანე.

ს^ტი = სტრატელატი.

ს^ქმ^შ = საქმე.

ს^ცდ = სალოცველად.

ს^ხნი = სხუანი.

უ

უ^კე = უკუნისამდე (ნ. კ. ოკე).

უ^კეთუ, უ^კთუ = უკუეთუ.

ფ

ფ^დ = ფრიად; ფ^{დი} = ფრიალი; ფ^{ლი}თა = ფრიალითა; ფ^ლსა = ფრიალსა.

ქ

ქ^ა = ქრისტესა.

ქ^დგზა = ქადაგებდა.

ქ^ე = ქრისტე.

ქ^ეან^შ, ქ^ენ^შ = ქრისტეან^შ; ქ^ეან^ეთა =
ქრისტეანეთა.

ქ^მან, ქ^ნ = ქრისტემან.

ქ^ეახ = ქრისტეახ; ქ^ეახითა = ქრისტეახითა; ქ^ეახო = ქრისტეახო.

ქ^{ეს} = ქრისტეს; ქ^{ესა} = ქრისტესა;

ქ^{ეს}მან = ქრისტესმან.

ქ^შ = ქრისტე; ქ^ში = ქრისტეში; ქ^შსა =
ქრისტეშია; ქ^შსითა = ქრისტეშითა;

ქ^ცმან = ქრისტ^ცმან; ქ^ცნი = ქრისტ^ცნი.

ქ^ლდველთა = ქალღველთა.

ქ^ლქდ = ქალქად; ქ^ლქა = ქალქი;

ქ^ლქისაგ^ნ = ქალქისაგან;

ქ^ლქსა = ქალქსა.

ქ^ლწბად, ქ^ლწლებად = ქალწულებად;

ქ^ლწლებისა = ქალწულებისა;

ქ^ლწლთა = ქალწულთა.

ქ^ყნად, ქ^ყნად = ქუეყანად; ქ^ყნა-

სა = ქუეყანასა; ქ^ყნად = ქუეყანად;

ქ^ყნისა = ქუეყანისა; ქ^ყნისასა =

ქუეყანისასა.

ლ

ლ^ა, ლ^თსა = ღმერთსა.

ლ^თად = ღმერთად.

ლ^თთა = ღმერთთა.

ლ^თი, ლ^თი = ღმერთი.

ლ^თისა = ღმრთისა; ლ^თისანი = ღმრთისანი.

ლ^თო, ლ^თო = ღმერთო.

ლ^თსა = ღმერთსა.

ლ^თ-შემოსილი = ღმერთ-შემოსილი.

ლ^ნ = ღმერთმან.

ლ^წწლი = ღუაწლი; ლ^წწლისა = ღუაწლისა.

ლ^დდბისად = ღაღადებისად.

ყ

ყ^დ, ყ^ლდ = ყოვლად; ყ^ლდგი = ყოვლადგი.

ყ^ი, ყ^{ლი} = ყოველი; ყ^{ლი}გი = ყოველიგი.

ყ^ლთა = ყოველთა; ყ^ლთაგან = ყოველთაგან; ყ^ლთაგი = ყოველთაგი;

ყ^ლთასა = ყოველთასა.

ყ^{ნი}, ყ^{ნი} = ყოველნი.

ყ^ლსა = ყოველსა; ყ^ლსაგი = ყოველსაგი.

ყ^ნ, ყ^ლნ = ყოველმან.

შ

შ^ა = შინა.

შ^დ = შემდგომად.

შ^ე = შეიწყალე.

შ^ეგ^ნბად = შევიგნებად.

შ^ი, შ^{ნი} = შენი.

შ^ნ = შენ (აგრეთვე: შეიწყალენ).

შ^ნდა = შენდა.

შ^ნთა = შენთა.

შ^ს = შორის.

ჩ

ჩ^ი = ჩემი.

ჩ^ნ = ჩუენ; ჩ^ნგანთა = ჩუენგანთა;

ჩ^ნგანნი = ჩუენგანნი; ჩ^ნდა = ჩუენდა; ჩ^ნთა = ჩუენთა; ჩ^ნთ^ს = ჩუენ-

თუის; ჩ^{ნი} = ჩუენი; ჩ^ნისა = ჩუენისა;

ჩ^ნმან = ჩუენმან; ჩ^ნნი = ჩუენნი; ჩ^ნო = ჩუენო; ჩ^ნსა = ჩუენსა.

ძ

ძ^ნ = ძენან.

ც

ცხრეზაჲ = ცხოვრებაჲ.

წ

წა = წმიდასა (ავრეთვე: წმიდათა).

წაჲ, წაჲ = წმიდაჲ.

წარმოღგეს = წარმოღვეს.

წდა = წმიდა; წდით = წმიდით; წდით-
ურთ = წმიდითურთ.

წდისა = წმიდისა; წდისაჲ = წმიდი-
საჲ; წდისაჲთა = წმიდისაჲთა;

წდსა, წსა = წმიდსა.

წე; წეჲ = წინაჲ.

წთა = წმიდათა; წთახა = წმიდათასა.

წითა = წმიდითა.

წნ = წმიდამან.

წო = წმიდაო.

წწყლთა = წინაწარმეტყუელთა;

წწყლისა = წინაწარმეტყუელისა;

წწყლნი = წინაწარმეტყუელნი.

ხ

ხ = ხოლო.

ხრ = ხარ.

ხრქა, ხქა = ხრქუა; ხრქეს,

ხქეს = ხრქუეს.

ხრწნილზისა = ხრწნილგებისა.

ხჯნი (რიცხვია) = 6510.

ჯ

ჯა = ჯამაჲ.

ჯრცნი = ჯორცნი.

ჯ

ჯნი, ჯრი = ჯუარი.

ჯნისახა = ჯუარისახა; ჯრის-სახედ =
ჯუარის-სახედ.

ჯრსა = ჯუარსა.

ჯრს-აცუეს = ჯუარს-აცუეს.

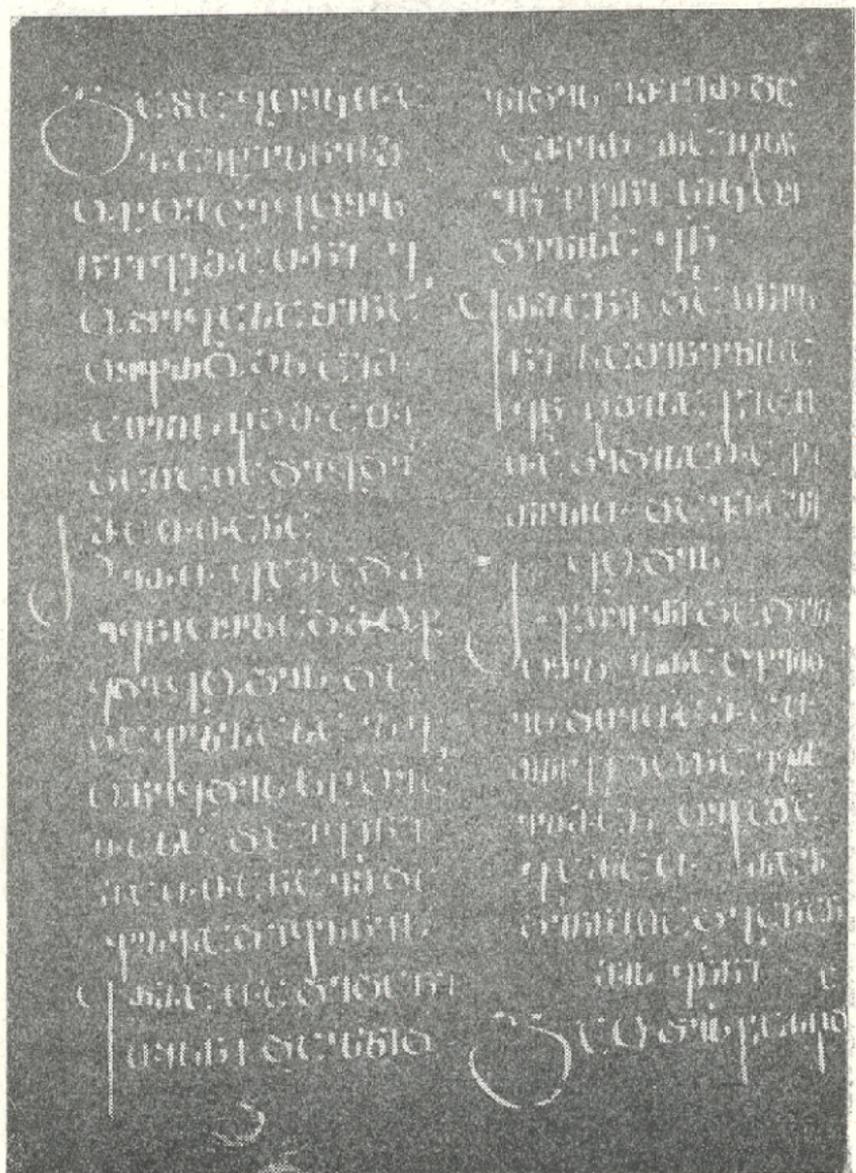
ჰ

ჰრქა, ჰქა = ჰრქუა; ჰრქეს,

ჰქეს = ჰრქუეს; ჰქას = ჰრქუას.

ԵՒՈՒՆ ԵՒՄ ԴՊԴ ԵՒ ԿՊԵ ԵՒ ԴԵ ԿՈՒՄԵՆ ԻՆ
 ԵՒ ԿՈՒՄԵՆ ԵՒ ԿՈՒՄԵՆ ԵՒ ԿՈՒՄԵՆ ԵՒ ԿՈՒՄԵՆ
Տ ԵՒ ԿՈՒՄԵՆ ԵՒ ԿՈՒՄԵՆ ԵՒ ԿՈՒՄԵՆ ԵՒ ԿՈՒՄԵՆ
 ԵՒ ԿՈՒՄԵՆ ԵՒ ԿՈՒՄԵՆ ԵՒ ԿՈՒՄԵՆ ԵՒ ԿՈՒՄԵՆ
Տ ԵՒ ԿՈՒՄԵՆ ԵՒ ԿՈՒՄԵՆ ԵՒ ԿՈՒՄԵՆ ԵՒ ԿՈՒՄԵՆ

Լեւոնոս եղևնացեօ №11, 157 r.

ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები

(თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამოცემა)

დაიბეჭდა:

1. ასურელ მოღვაწეთა ცხოვრების წიგნთა ძველი რედაქციები. ტექსტები გამოკვლევიან და ლექსიკონით გამოსცა ილია აბულაძემ. თბილისი 1955, XXXII+222 გვ.
 2. ა. შანიძე, ქართული ენის გრამატიკა. I. მორფოლოგია. თბილისი 1955, 08+330 გვ.
 3. ვეფხისტყაოსანის სიმფონია, შედგენილი ა. შანიძის ხელმძღვანელობით, მისივე წინასიტყვაობით და გამოკვლევით. თბილისი 1956, 039+431 გვ.
 4. ი. იმნაიშვილი, სახელთა ბრუნება და ბრუნვათა ფუნქციები ძველ ქართულში. თბილისი 1957, 028+784 გვ.
 5. სინური მრავალთავი 864 წლისა. გამოსაცემად მოამზადეს კათედრის წევრებმა. ა. შანიძის რედაქციით, წინასიტყვაობით და გამოკვლევით. თბილისი 1959, 020+338 გვ.
 6. თ. უთურგაიძე, თუშური კილო. თბილისი 1960, 08+236 გვ.
 7. ა) იოვანეს გამოცხადება და მისი თარგმანება. ძველი ქართული ვერსია. ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა და გამოკვლევა და ლექსიკონი დაურთო ი. იმნაიშვილმა. ბ) ა. შანიძე, გრამატიკული სუბიექტი ზოგიერთ გარდაუვალ ზმნასთან ქართულში. გ) ლ. კიკნაძე, უწყვეტლის ხოლმეობათის მწკრივი ძველ ქართულში. თბილისი 1961, 08+280 გვ.
 8. საკითხავი წიგნი ძველ ქართულ ენაში. გამოსცა ი. იმნაიშვილმა. თბილისი 1963, VIII+64 გვ.
- იბეჭდება: ქართული ენის ისტორიული ქრესტომათია. II.